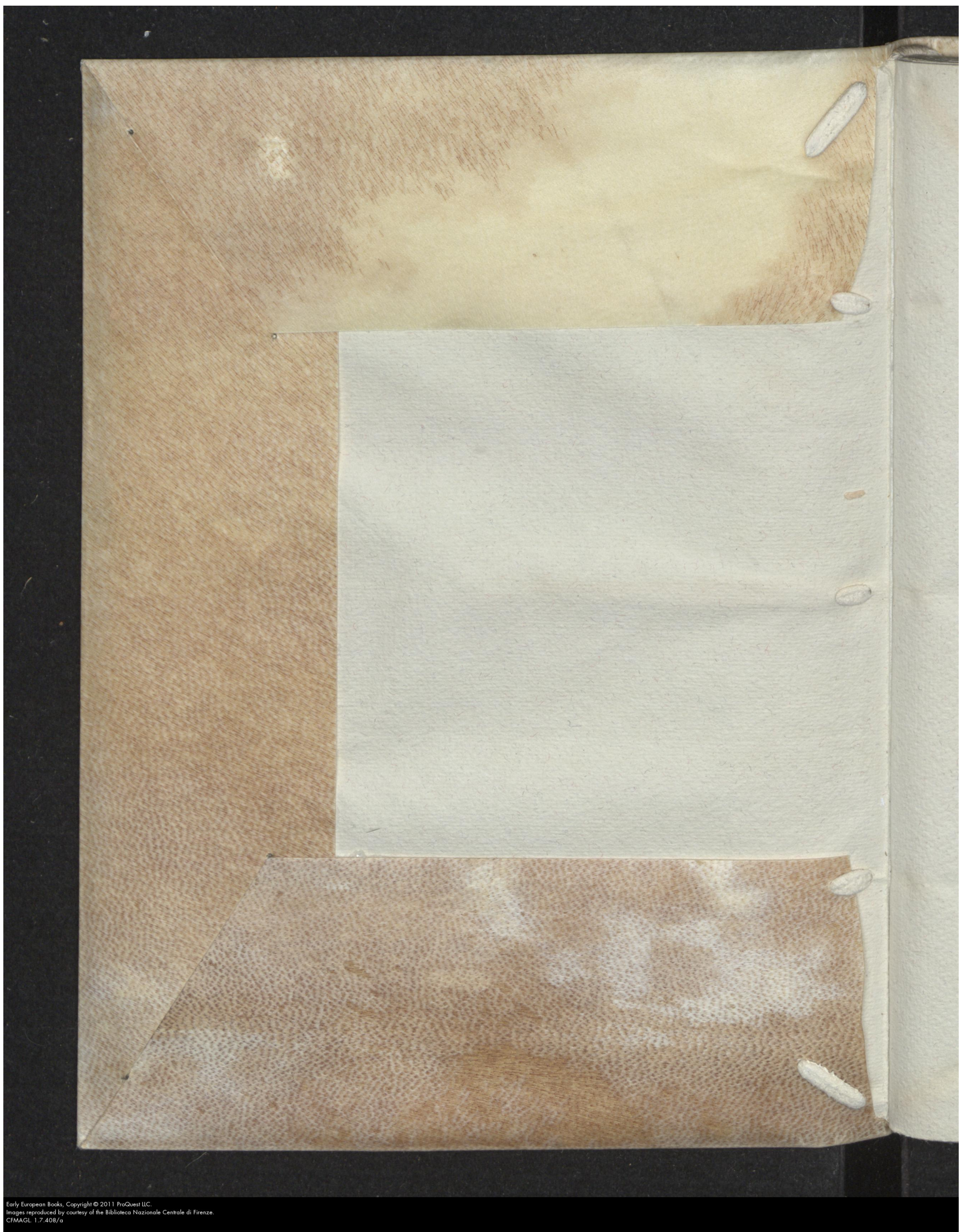

1
7
408

A

XXVII
ALLAT

B

LEONIS ALLATII HELLAS,

In Natales

DELPHINI GALLICI.

Graece cum lat: interp: Lud. de Jouvigny

ROMÆ Excudebat Mascardus MDCXLII.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILL.^MO ET REV.^MO D.

CAROLO
DE LA VIEVVILLE

Abbati Commendatario de Sauigny.

LEO ALLATIVS.

ESTIIT HELLAS mea te adoptare Patronum, Abbas Ill.^me statim atque descriptam his versibus felicitatem præsensit, & reditura in Argiuorum fines, vindice atq; authore Gallo, pristina secula. Fortunati, & miraculo propiores DELPHINI GALLICI Natales ad tantas illam spes erexerunt: at Lutetia Parisiorum, & totum fermè Regnum florentissimum quàm latè extenditur, ipsis etiam Athenis ἀττικώτερον, impatientia moræ illius eiusdem vota sollicitat, vt, quæ deprompsit vaticinia, fidelissimo quàm primùm euentu firmentur. Coalescent in vnum corpus, quamuis remoti longo terrarum, & marium interuallo, Franci cum Græcis, quos eadem

linguæ communio ab innatæ dissensionis periculo liberauit, quę diuersarum gentium animos consueuit in contrarias partes distrahere. Assertorem libertatis futurum in Regione nobilissima Heroëm suum demonstrant, cuius loquelam amant perdiscere; cùm suam Laconibus addiscendam minitaretur superbus Macedo, quibus durum seruitutis iugum imponere cogitabat. Adeoque penetrabunt in eos portus, popularium more veriùs quàm sociorum, tantum aberit, vt quidquam ab ijs velut ab hostibus pertimescant. Quòd si fas est oraculo Vatis meæ quædam adiungere, ipsum te mihi videre videor exercitus Regios antecedentem Oratorem ad Græcos de præstanda Summo Pontifici obedientia, & bello aduersus Christiani nominis hostes inferendo. Præibis verba pius fecialis, quibus se pro Christi aris, & fide Petri deuoueant: subsequentur alacres, & restituendam sibi triumphabunt, quæ dudum Seruatoris merito parta erat, libertatem. Mouebit quippe homines authoritas dicentis, cum quo sese agnoscent eadem sermonis societate coniunctos, & ea, qua polles, in exprimendis sensibus facilitate loquentis. Accendent animos ignitum eloquium Dei, quod diligis; augustiora Theologiæ mysteria, quę complecteris; singu-

gularis in Antistitem sacrorum nostrorum obseruantia; &, qui vel vnicus te Gallum probauerit, perpetuus in Regem amor. Illa conciliatrix animorum vrbanitas, quæ te summo apud amplissimos Aulæ Romanę proceres beneuolentiæ loco collocauit, assequetur à frequentissimis populis, quidquid ad Ecclesiæ vtilitatem pertinebit, & ad tanti Principis dignitatem, & gloriam. Denique fortunabit conatus illos tuos propitium ab ea, quam seruas, morum integritate Numen, in amplissimarum licet fortunarum copiam deductus sorte ipsa nascendi. Aggredere, Vir Illust.me in vaticinantis HELLADIS patrocinio hęc prima obeundi tanti muneris initia. Illud porrò sustinere perges, nec abdicabis priùs, quàm iustissimum de victis barbaris triumphum referemus; nisi te virtutes tuæ, & pręclara de Religione, de Pontifice, de Ecclesia, de Rege, de Delphino, de Gallijs, de Literis merita ad altiora euectum fastigia resurgenti Gręcię eripiant, & vberiora præbeant carminibus nostris argumenta.

ΛΕΟΝ-

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ.

Εἰωθός ἐστιν, οὐδ' ἀπεικὸς τοῖς τρόποις·
(Φυᾷ γὰρ εἰθίσθημεν εὐμενεῖς πέλειν,
Καὶ φῶσιν εὐπράττουσιν εὐπράττειν ὁμῶς,)
Εὖτ' αὖτις εἰς φῶς μητρὸς ἐκ κόλπων μόλῃ,
Μητρὸς κρατούσης αὐτοκρατοῦντι χθονός,
Σκήπτροις γονήων πάντας εὐθυμουμένους
Ἐραννὸν ἥβῃ θυμὸν ἐκδόντας, μέγα
Γηθεῖν τε, καὶ εὐφρανθέντας εὐδείπνοις ποτοῖς,
Μολπαῖσι ταρφεῖς ῥᾷστ' ἐπεντύειν χορούς.
Εἰ δ' ὃς κυηθῇ πρῶτος ἐν γοναῖς λαχών,
Μέλλει πατρώους ἐμβατεύσασθαι δόμους,
Σκήπτρων τε κλήρους, μᾶλλον ἰάνθη κέαρ,
Γῆθος τ' ἄεξεν εὐτυχεστέροις τόκοις.
  Καὶ ταῦτα μὲν πέφυκε τῶν εἰωθότων.
Ἦν δ' ἐξ ἀτέκνου γαστρὸς ἐκτεγοῦς τύχοι
Ἄφνω ποτὲ τίς. ὁ δ' ἐν μέσῳ χρόνος μακρός.
Σπονδαί τε πολλαί, καὶ θύη τ' ἐνθύμια
Θεοῦ ἐξακέοντα δυσπαραιτήτων φρενῶν
Χόλον, πονηρῶν εἵνεκ' ἀμπλακημάτων.
Ὢ πῶς ἄπειρον πάντας εἰλήφει γάνος.
Ὢ πῶς περισσὸν ἀσθενοῦντες ἐντρέφειν,
Καὶ χαρμονὴν στήθεσφιν ἐκρύψαι τόσην.
Οἷον κυβιστητῆρες ἀλλοίῳ ποδὶ
Πλήττουσι γαῖαν, καὶ χθονὸς μετάρσιοι,
Ὅπως πετεινοὶ σκαρθμοποικίλῳ φορᾷ
Θοῶς ἐπαιθύσσουσιν εὔπτερον δέμας,
Ξένοι, πολῖται, συγγενεῖς, ἐχθροί, φίλοι.
  Ὁρᾷς ἄρ' ὄψιν τήνδε, ἢ μέλλεις ἔτι;
Τίν σε φεύγει, καὶ ἀγνοεῖς θεαμάτων,

Κάλ-

LEONIS ALLATII.

HELLAS.

Interprete Guidone de Souuigny Blæsensi.

RECEPIT vsus non ab humana indole
Alienus, (animo namque nos placido parens
Natura genuit, quò reponendo inuicem
Beneficio certetur) vt matris sinu,
Matris potentis regna moderanti Patri,
Si puer in auras prodit, hoc ritu frequens
Sceptris paternis imperatarum probè
Gratetur agmen gentium, & proli apparet
Prolixa risu gaudia, & lautis cibis
Cyathisq; festa carmina, & densas paret
Facilè choreas. Cumque materna locum
Sortitus aluo principem, patrios lares,
Et præpotentis iura, titulosque occupat
Hæreditatis; imbre lætitiæ nouo
Liquentur animi; quippe natalis diem
Felicioris celebrat. Hæc plausus quidem
Communioris causa. Quod si infans beat,
Exspes tot annos, nescium partus torum,
Postquàm exolutæ iamdiu Cœlo preces,
Et libata aris thura difficilem priùs
Ob impiorum scelera placarunt Deum;
O' gaudiorum quantus exundat liquor!
Superfluentes qui voluptates sinu
Fouere nequeunt, quàm malè interna occulunt
Reposta mente gaudia! alternis solum
Ferire plantis more saltantum solent:
Motu per auras vtque multiplici alites
Sublime librant corpus, exultant simul
Cognatus, hospes, ciuis, atque animo pari
Amicus, hostis. Macte, quid nectis moras?
Fruuntur oculi? te ne communis fugit

Κάλλιστον, ὧν προσεῖδον ὀφθαλμοὶ ποτέ;
Λαοῖς ἄνασσε ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ πατὴρ ἅτε
Φίλος, πολιοσσούχοισιν ἐμβεβὼς δίφροις,
Γνώμων ἄριστος, ἧς ἀριστεύεσκε γῆς,
Δίκας διαιτῶν, ἔνθ' ὕβριν γεννᾷ κράτος,
Ἄθεσμά τ' ἔργα, τοῖσιν ἄσσ' ἀτάσθαλος
Ἀνὴρ ἄριστον ἄνδρ', ἐπεγγυῶν νόμοις.
Ἄναξ ἀνάκτων εὐτυχέστατος φανείς,
Βίῳ ἄαπτος, θάρσος, ἀφνεὸς φρένας
ΛΟΔΟΙΚΟΣ ἰσάριθμον εὐθύνων λεὼν,
Μέγας μεγίστοις ἀξιώμασι πρέπων.
Τίς μιν, τίς οὐ δέδοικε; τὶς πάλιν Θεὸν
Φιλῶν ὅπως, ἔντιμον οὐ διδοῖ σέβας,
Τιμῆς παρ' αὐτοῦ χρηστὰ λαγχάνων γέρα;
Ἆρ' ἔστιν ἰσχὺς, ἢ βία δορυσθενὴς,
Ἢ μυρίοισι λαμπρὸς ἡγεμὼν στόλοις
Ὃς οὐ μόλις φανέντι ποιπνύει θέραψ,
Ζεύγλαν θ' ὑπεισδεὶς δούλιον παμμειλίχως
Πρόμῳ λατρεύει, αὐτὸς ὢν ἐλεύθερος;
Πόλις τὶς, ἢ τέραμνον, οὖρος, ἢ σπιλὰς,
Ἢ τ' ἄλλο γαίης ἀγχιτέρμονος μέρος,
Ἢ τ' οὖν πολυκλύστοισι κυμάτων σάλοις
Ἐξ οὗ πέφυκε νῆσος ἐσκονισμένη,
Οὐχ εἶξεν εὐθὺς, καὶ προσήρμοσεν κάρην
Δεχθεῖσα νεῦμα φίλτατον πανολβίου;
Δίζοιμεν ἄλλην αἶσαν; οὐ χθονοστιβὴς
Ἄλλη νέη βέβηκεν ἐκ πόντου βυθῶν,
Ἢ νῦν Θεοῦ βουλαῖσι προστεταγμένη
Πρῶτον γ', ὅπως πρώτου γε προστατῶν πέδου
Πρώτη βραβεύσει σκῆπτρα, καὶ σώζει κλέος;
Ἓν δὴ μόνον ταράττε τοσούτου φρένας,
Δεινῇ τ' ἐπισκοποῦντα συμφορᾷ τύχη
Ἔτειρε· κἀπήλγυνε. πρὸς δὲ καὶ γάνος
Ἄλλων ἐκύκα ξυννεφεῖ στιχώματι.
Ἄπαις γὰρ ἔσκε χρόνιος, οὐδὲ οἱ ποτὲ
Μακροῖς γονὴ βλάστησεν ἐν εὐνήμασιν.

Ἥβαι

Lætitia? mentem ſic tuam retrò omnium
Spectaculorum maximum oſtentum latet?
Rex imperabat GALLIÆ, *cari gerens*
Vices Parentis, præpotentique inſidens
Throno, dominij regula excellens ſui,
Ius cuique reddens, opera cùm potens fauor
Iniurioſa, neſcia & legis parit,
Queis iura ſpernens prauus offendit bonos:
Beatiorum Rex Monarcharum, quati
Non facilis vllo robore, aut audacia,
LODOICVS, *agmen plebis immenſæ regens,*
Autoritatis maximo maior gradu.
Quis non eum veretur? ac veluti Deo
Reuerentiorem non ei cultum exhibet,
Meſſem amplioris inde virtutis ferens?
Quæ vis? quod animo robur? aut haſta valens,
Aut copiarum mille ductor inclytus,
Qui non, eo, miniſter, aſpecto, manum,
Seruire promptus tribuat, & collum iugo
Seruile placido ſubdat, & factus ſua
Obediendi ſorte liberior, colat?
Quæ ciuitas? quæ tecta? quod montis iugum?
Specuſue, & ampli limes extremus ſoli?
Quæ fluctuantis Inſula, aut Iſthmus maris
Emerſus alueo, tam beati Principis
Deſideratum quò ſequi nutum queat,
Non ceſſit, aut adiecit extemplo caput?
Eſt alia ſors quærenda? tellus ne altera
Calcanda pedibus, rurſus erupit vadis
Pelagi profundis? fortè, vel iuſſu Dei,
Emerſa primùm eſt, prima, quò primi omnium
Regis coronam gloriabunda occupet,
Decuſque ſeruet? Cauſa turbanda ſuper
Hæc vna mentis; Preſſit ærumna Ducem
Fors imminente, tetrico & vultu omnium
Susdeque vertit gaudia: expertem torum
Nam prole cernit, ſterilis & coniux diu

Ἥβαι δ' ἔλαμψαν ἐν λέχει νεανίδος.
Εἶτ' αἴδρὸς ἀδρὸν ἐξαθενήσασαι κράτος,
Καὶ δὴ ῥέπουσ' ἐς γῆρας, ἢ πολλοὺς χρόνους
Ἄκαρποι, οὐδὲ χρηστοὶ, οὐδ' ἔχουσιν οἷς
Λείψουσι πλοῦτον ἄφατον, ἕδνα, καὶ θρόνους.
Ἔνθεν πόσις Ζωένομος, καὶ κλυτὴ δάμαρ,
Καὶ πᾶς τις ἄλλος, ᾧ φίλον Θεοῦ σέβας
Ὄψει κατηφεῖ, καὶ νόῳ πεπνυμένῳ,
Τὸν πρὶν ἐν εὐχαῖς αὖθι κικλήσκον Θεὸν,
Ἤτουν τε παῖδα, καὶ γένους εὐκαρπίαν,
Ὅπως πατρῷα παισὶν ἐκ παίδων μόλοι,
Πάγκληρα, μὴ δ' ἐπακτὸς ἁρπάζει ξένα.
Τὶ δ' οὖν ὁ κινῶν οὐρανοῦ Θεὸς χύσιν,
Πέδον διοικῶν ἡνίοις ἀκαμπέσι,
Διδοὺς, ἑῶν διψῶσιν, ὡς φίλον, βροτοῖς.
Ῥίζων τὰ πάντα, καὶ σοφῶς τεχνώμενος.
Τείνει μὲν ὄμμα πανταχοῦ θοῶς στρέφων,
Εἰ καὶ πανούργοις σχετλίων μοχθηρίαις
Λυπρὸν θέαμ' ἐσεῖδεν, ἐντείνει δ' ὅμως,
Γαίης θ' ὁρᾷ κρηπῖδας, ἃς στήσας ἔχει.
Βρασμοῖσι δεινοῖς ῥιζόθε κλονουμένας,
Νείκεσι δ' ἀνδρῶν, καὶ δυσιάτοις μόθοις
Χθονὸς πρόσωπα λαμπρὰ δύσμορφον στολὴν
Βαλόντ', ἄτιμα ὑποβρυχίοις νάειν κακοῖς,
Βροτῶν δὲ χειμασθέντα τραχείαις μάχαις
Ῥέπειν γένεθλ' ἐς τ' οὐδὲν εἰκονούμενα.
Οἴστρῳ δ' Ἐριννὺν δειμοῦ λυσσῶσαν χέειν
Ἄτην τε, πημονὴν τε πλουσίᾳ χερὶ
Ἀνδράσι πρῶτα τῶν φρενῶν τητωμένοις.
Ἤχθηρε ταῦτα Παντάναξ. τίη γὰρ οὔ;
Θελχθεὶς δὲ πάντων εὐμενεστάτοις λιταῖς
Κύρειν ἄτεκνον εἶπεν εὔγονον πέλειν,
Καὶ παῖδα φῦσαι πημοναῖς σωτήριον,
Τοκεῦ μέγιστον χάρμα, καὶ πᾶσι βροτοῖς.

Connubiorum fœnore optato caret.
Iuuenile thalamo tempus accendit faces,
Ætasque pollens viribus, & acris viri
Virtus in annos repit, & senio imminet
Infructuosa, proh dolor! & inutilis.
Hæresque deerat, qui perimmensas opes,
Et possidendos ineat Heroum thronos.
Consors maritus inde, Coniuxque inclyta,
Et subditorum quisque, cui carus Dei
Sit cultus, oculo pronus, atque animo inuocat
Prudente Numen, filium, & magni rogans
Fœcunditatem generis, vt capiat Patrum
Hæreditatem filiorum à filijs
Propago, & hospes nè subintrusus ferat.
Quid ergo? liquidos qui mouet Cæli globos,
Et irretorto qui solum frœno regit,
Hominumque votis, pro voluntate, annuit,
Qui cuncta fulcit, arte sapienti sua
Molitus opera, diuidit celeri vndique
Diuersa motu lumina; ingenium licet,
Faciemque scelerum videat; aduertit tamen,
Partes & imas, ipse quas struxit, soli,
Tumultuanti funditus quassas notat
Feruore belli, perque remedij inscias
Rebelliones obtenebratis humum
Sine honore cilijs vergere in præceps mali,
Mortaliumque sic citò exhaustum genus
Humi iacere, marte consumptum truci.
Oestro incitatas quid quod Eumenidas videt
Immane quantùm furere, & humanum feris
Turbare damnis, mentis alienum, genus,
Læua malorum qua locupleti valent.
Rex execratus ista; nam quidni? pijs
Euictus immo precibus, Hac fœtu tenus
Carentis, inquit, prodeat vuluæ sinu
Patrijs beatam cladibus metam puer
Ortu daturus, atque lætitiam omnibus.

Ἔληξεν οὔπω ῥῆμα, καὶ παῖς μέσοις
Ἠρεθεῦτο, καὶ κινεῖτο, κ' ἐξοφέλλετο
Κόλποις ἄσηπτος αἵμασι μορφωθεὶς πατρὸς.
Ἐπεὶ δὲ μῆνες, χ' ἡμέραι μέλον πολὲ,
Μέγιστον ἐξελώεσκεν Ἥρωις γόνον
Κόλπων μεγίστων, καὶ μεγίστῳ πρόσφορον
Φέρουσα παισὶ δῶκε φιλτάτη πολὺ.
Κῦμ' ἔνθα λύπης, καὶ λυγροῦ κήδους νέφος
Πάντων ἀπὸ βροτῶν εὐθὺς ἐλήλαται μακρὰν.
Στίλβει τε Φοῖβος ἢ τὸ πρὶν φαεινότερος,
Λευκόν τε πᾶσι προσγελᾷ φῶς ἡμέρα,
Βίος τε δεινὸς εὐμενοῦς ἔδυ γέρας.
Τῷ καὶ πρὶν ἐχθρὸν νῦν φίλον φαίνει σέλας.
Ἴδ' ὡς ἅπασαι ΓΑΛΛΙΑΣ κλυταὶ πόλεις
Δρηστήριοι παρέασι τῷ κεκτημένῳ,
Πισταὶ, προσηνεῖς, νεύμασιν πειθήνιοι,
Μάθημα φωτῶν πανσόφων ΛΟΥΚΗΤΙΑ,
Σκήπτρων ἕδρασμα συμμεζευγμένων πόλῳ.
Καὶ Παλλάδος τέχναισι, καὶ Γότθων θρόνοις
Ῥείθροις Γαρύμνου, καὶ πολυχρύσῳ ῥόῳ
Ἄλλων ΤΟΛΩΣΑ δῖα κρύψασα κλέος.
Ταύταις δ' ἐπ' ἧκε ΓΡΑΤΙΑΝΟΥ κλεινὸς δόμος.
Ἥ τ' ἀμφ' ἀρετῆς τέτευχε δῆειν Κέκροπος,
Ἄστυ ΒΙΒΙΣΚΩΝ, χῶρα γυμνασίοις αἰνουμένη.
Καὶ ΣΕΞΤΙΟΥ Λοετρὰ, καὶ καλλίρροος
ΔΙΒΩΝΑ πηγὴ, καὶ Θεῶν ἀνάκτορον.
Τί δ' αὖ λέγοιμι ΡΟΤΟΜΑΓΟΥ, καὶ ΡΗΔΟΝΩΝ
Πτόλεις κλεεινὰς ταυτὸν εἰς ὠθουμένας;
Ἄρ' οὐ Γαρύμνης, Σηκανὸς, Λίγειρ, Ἄραρ,
Γαῖαν τ' ἔπι ὃς ἵησι κάλλιστον ποτὸν
Ῥοδανὸς, ῥεέθροις ἀσπέτοις κυκώμενος
Αὔχαις κομῶσι, γαῦρα τ' ὠφρυωμένοι
Δίνας μελαίνας Γάγγεω πολὺν γέλων,
Ἴστρον κελαινὸν, ἢ Συρηγενοῦς πλάτος,
Νείλου τ' ἄναυρον οἶδμα, καὶ πολύσταχυν

Ἦ δ'

Vix ea : paternus ſanguis in matris ſinu,
Coagulatur, exilit, vires capit
Spem præter omnem. Cumque natura ſtatas
Reuoluit orbes Cynthia, illuſtri inclytum
Effudit vtero filium, & magno dedit
Magnum parenti munus, Heroum genus
Regina: fluctus inde mœroris procul,
Moleſtiæque nubila è corde omnium
Euanuerunt; Phœbus & ſolito micat
Lucidior, albo lumine arridet dies;
Tranquillitatem vita honoratam induit,
Iubarque amicum lucet, inimicum antea,
Quæ ciuitates GALLIÆ in populos caput
Latè extulerunt, impigra in dominum fide,
Placida, obſequente ſoluere officium ſtudent.
LVTETIA venit prima, ſapientis ferax
Alumna gentis, ſceptra quæ fulcit polo
Aequata: ſequitur inde Palladio nitens
TOLOSA ſtudio, Gothico & illuſtris throno,
Aureo Garumna nobilis, proprio tegens
Honore ciuitatis, alienum decus.
Succedit inde clara GRATIANI domus;
Hinc quæ BIBISCA Regio, gymnaſijs potens,
Virtute Athenis certat; & ab aquis ferens
Vrbs SEXTIANIS nomen; & pulchri fluens
Liquore fontis DIVIO, Diuorum ſacra
Statione celebris. Clara quid fando loca, (tres,
Quà RHEDONENSES, quaq; RHOTOMAGI Pa-
Proceresque memorem, cauſa quos eadem mouet?
Annon Arar, Garumna, Sequana, & Liger,
Et concupitas, arua per, lymphas vehens
Rhodanus; receptis qui ſinu innumeris eunt
Superbiores, humidam attollunt comam?
Superque cilio turgidi, irrident nigros
Gangis profundi vortices, Iſtri, & Syri
Euphratis vndas, intumentemque alueo
Prægnante Nilum, cui procellarum ſilet

Vis

Ἢ δ' ἔτι ἐπ' ἄλλοις ἄλλος εὔχεσι φρονεῖ,
Ποιεῦνται, οὐδὲ μικρὸν ἅπτεται σφέων.
Καὶ δὴ γὰρ ἐν στήθεσι θεοπρεπεῖ κέαρ
Οἰκῆος ὠδῖν' ὄρνιν ἐλθεῖν δεξιὸν,
Κῦρον θ' ὑπάρξαι σφῶϊν ἀφθόνων καλῶν,
Ποταμὸν θ' ὑπὲρ ἄλλων τιμίους καθεστάναι.
Καὶ ταῦτα μέντοι συγγενεῖς τε, καὶ φίλοι.
Τὶ δ' οὓς ὅμαιμος οὐκ ἀναγκάζει φύσις;
Τὶ δ' οἱ γένους σύνδεσμον, ἢ φιλίας νόμους
Πάντεσσ' ἀγαστοὺς ἀχρεῶς ἀπέπτυσαν;
Γηθεῦσ' ἔτι μᾶλλον. καὶ γὰρ ὠφελησίμους
Τόκους νοοῦσι, καί τι προμνῶνται μέγα.
Τῷ καὶ γεγηθὸς δάκρυον γλυκιῶν ἄπο
Βαλόντες, εἰκονοῦσιν ἀγλαὸν δέμας,
Κέλτης, Σκύθης, Γερμανὸς, Αἰθίοψ, Ἴβηρ,
Ἄλλης ἀπ' αἴης ἡμεροδρόμος τρέχων,
Δῶρον, δόμοισιν ὅ, τι τιμηέστατον
Κεῖται, νεογνῷ κοιράνῳ δωρούμενοι.
Τίν τόδ' ἐστὶν; ἆρ' ἐτήτυμον βλέπω;
Ὢ ὄψις, ὦ πρόσχημα φιλτάτων ἐμοί.
Ὢ τῶν ἁπάντων, ὧν προσαθρησάμην ποτὲ
Θεαμάτων κάλλιστον ἐν καιρῷ φανέν.
Ὄψει προσηνεῖ σεμνὸν ἐμπρέπει σέλας,
Αἰδοῖ προσῆψε γοργὸν ὀφθαλμοῦ φορὰν.
Κινουμένοις τε ποσσὶν ἀσφαλῆ βάσιν,
Ἐλευθέραν τε χερσὶ χρωμένοις δόσιν,
Τηλαυγέσι στέφεσιν ἐξεστεμμένη.
Μέλας χαλαστὸς πέπλος ἄχρι καὶ ποδῶν,
Καλὸν φαεινοῖς πτύγμασιν κρύπτων δέμας,
Ὧ περμήκει δ' ἐκτανυθεὶς ἐν χθονί.
Πειρατὸς ὥστε σύρετ' ἐκλελημμένος.
Μέλας μὲν ἦε πέπλος, αὐθηρὸς δ' ὅμως,
Τέχναις ἀκριβῶς ποικίλαις ἠσκημένος.
Στικτὸς τε μορφαῖς γραμμάτων μεμαντέρων,
Ἃ μοῦνος εἴποι πάνσοφος σαφῶς ἀνήρ;
Πρώτη μὲν ἤδ' ἡγεῖτο. ταῖσδ' ἐπ' ἴχνια
Κείνης ὄπισθεν ἐπηκολούθουν μυρίαι

Στολ-

Vis omnis ? aut si laude fluuiorum altera
Se iactat alter, nil eos prorsum mouet.
Præsaga faustum nanque properare alitem
Mens ominatur, omnis autorem boni
Et honoris, inter flumina, æterni ducem.
Cognationis, charitatisque ista sunt.
Quid porrò, quos natura, vel sanguis piæ
Necessitatis vinculo iunxit simul ?
Quid, qui propinqua respuerunt perperam
Affinitate generis vniri domos ?
Impensiùs lætantur, & magna omnia
Sibi pollicentur, vtilem partum rati.
Hinc gaudiorum lachrymæ ex oculis cadunt,
Lauantque membra. Celta, Germanus, Scytha,
Iberus, atque totum ab extrema diem
Regione properat Aethiops; quidquid domi
Pretiosioris possidet, amica manu,
Nouo daturus Principi. Quid hic noui ?
Quæ tanta video ? cernere an verum putem ?
Spectaculum ingens! ò voluptatis meæ
Accessiones maximæ! ò retrò omnium.
Quas ante vidi, qualis illuxit dies!
Facie verendum iactat in amœna decus
Quod video. Celeres Virgo, verecundos tamen
Oculos, pedemque concitum, at firmum mouet;
Et liberali dona dispensans manu,
Gestat coronam crine radiantem aureo.
Fluente peplo fusca plantarum tenus,
Rutilis decorum corpus obuoluit plicis.
Protensa repit vestis, excedens modum,
Humumque longo radit, & verrit sinu.
Obscura sindon, floribus varijs tamen,
Et arte diligenter aspersa nitet;
Et literarum puncta dubiarum notis,
Quæ mente pollens enthea solùm explicet.
Præibat illa, ponè quam multæ simul
Comites sequuntur; omnibus similis stola,

Στολμοῖς ἐν αὐτοῖς, καὶ χροιῇ ἀλίγκιοι.
Πάσαις δ' ἐπλήθει κάλλος ἐκπρεπέστατον.
Φυῆς ἔχεσ' ἄγαλμα, καὶ φυῆς ἄκρον,
Μούνης Ἀνάσσης ὑστερούμεναι μόναι.
  Ὡς δ' ἤδε Παῖδα πότνιαις ἐν ὠλέναις
Ἐδέκτο, κἀπήχυνε, καὶ κόλποις μέσοις
Σφίγξασα, καλόν τι κάρτ' ἐφίλησε, καὶ γλυκύ.
Ἔπειτα δ' ὄμμα προσβαλοῦσα φιλτάτῳ
Βρόντησε, κἀξήστραψε κρουνάους λόγους,
Οἵους ἂν οὐ κύκησαν οὐδ' ὁ Λαερτίου,
Οὐδ' Ἀτρέως παῖς, οὐδ' ὁ ἐκ Πύλου γέρων.
Σιγῶ Περικλῆν, τ' ἄλλα Ῥητόρων νέων
Πρὸς ῥῆμα κείνης φροῦδα βαυκαλήματα.
  Πρόσχημ' ἀθρεῖς, ἔειπεν, ὦ Τέκνον, ξένον.
Δυσμὰς σὺ γὰρ ναίησθα, κἠγὼ δ' Ἀντολάς.
Ἔνθεν πόδες μ' ἄγουσιν εἰς Κελτῶν ἕδρας.
Τήλιστος οὐδὸς ἔσκεν, ἀλλὰ προσφιλής,
Ἐπεὶ θίγωσε, καὶ δέμας προσπτύσσομαι.
Πάντες δ' ὅσοι δρέψαντο Μουσῶν ἐν μυχοῖς
Τέχνας, λόγοιό τ' ὄργια πολυΐδμονος.
Ἦ καὶ κραταιὸς χερσὶ παγχάλκοις δόρυ
Κραδήνεν, ὅπλοις σῶμα θωρηχθεὶς ὅλον,
Ἐχθρὸν τ' ἐν ἄρει νίκησεν αὐτίος κυρῶν,
Ἴσασι ταμὰ, καὶ κικλήσκουσ' ΕΛΛΑΔΑ.
ΕΛΛΑΣ γάρ εἰμι Τέκνον, ΕΛΛΑΣ, ἧς κλέος
Ἄσβεστον ἔργοις τιμίοις πεπραγμένον,
Διῆλθον ἔπτη πρός τε γαῖαν, καὶ διὰ
Πόντου πέρασσε νυκτὸς, ἠ δ' ἠοῦς λάχος.
Ἡ δ' ἔτι που ἐστὶ λαιὰ, κἀπιδέξια
Συμφραδμόνεσσι τηλόθεν γ' ᾠκισμένον.
Πεδαφρόνων γὰρ οὐδὲ μικρόν μοι μέλει.
Ὁ ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ στήθεσφι τοῦ δ' ἄχρις χρόνου
Ἄφθαρτον ἐμπεφυκὸς ἀγλαΐζεται.
  Ἐγὼ Νόμους ἔθηκα, ἔνθεν ΑΥΣΟΝΩΝ
Εὐδαιμόνων στήριχθεν εὐγενῆ κράτη,
Μόναρχα, παντέλεια, κόσμῳ σύγχρονα.
Ἐγὼ δίδαξα φῶτας ἐκ δρυμῶν μέσων

Ὀρε-

Colorque similis, forma speciosa omnibus,
Præseferens insigne naturæ decus:
Sed honore cedunt principem Dominæ locum:
Quæ cum verenda dextera infantem tenens,
Appressit vlnis, ecce Virgineo sinu
Stringit, genisque suaue formosum osculum
Libat tenellis: deinde dilectum intuens
Effulgurauit verba, & intonuit, modum
Salientis altè fontis æmulantia.
Qualia Laerta, qualia vel Atreo satus
Non ore streperet, ipse nec Pyli senex:
Taceo Periclen, & Sophistarum meros
Lusus, loquentis si Deæ vocem audias.
Peregrina, Fili, decora te coram vides.
Occiduus, inquit, nam tibi, Eous mihi
Ager habitatur. Celticas hinc me in domos
Duxere plantæ, tramitis longo ambitu,
Sed concupito, cùm tuas tangam genas,
Et aduoluta corpus amplectar tuum.
At qui secretis cunque Musarum artibus,
Et eruditi fruitur eloquij sacris,
Aut qui manu vibrauit ærata valens
Hastile, totum corpus armorum nitens
Fulgore, & hostis antagonistam fero
Vicit duello, mea scit, HELLADA & vocat.
Nanque illa celebris HELLAS hìc coram loquor,
Aeterna cuius gloria illustri nitens
Operum decore, permeat terræ ambitum,
Perque alta, transit, æquora, auroræ statas,
Noctisque metas, si qua vel læuam tenens,
Dextramue colitur gente sapienti plaga,
(Dementiorum nam mihi curæ parum est)
Quæ GALLICANIS insita in animis, diu
Splendescit, omni temporum damno carens.
Dedi ipsa leges, vnde ROMANÆ stetit
Ditionis ordo firmus, æternus, potens,
Præclarus, absolutus. Ipsa homines feros

Ὀρεστέροις ἤθεσιν ἐντεθραμμένους,
Θηρῶν τ' ἀνηλῶν μηδὲν ἐλλελειμμένους,
Πολλῷ δ' ἐκείνων, ἔθε δ' αὖ ψεῦδος τόδ' ἦν,
Ἐς τὸ ξυνώαιμον νηλεεστέρους γένος,
Δείμαντας οἴκους σύννομον βίον τρέφειν,
Νόμου πιστὸν ἴσχειν, ἦρα τ' ἀλλήλοις φέρειν,
Εὐεργετοῦντας εὐμενῶς εὐεργέτας.
Ὅπως δ' ἀκηδεῖς εὐφύλακτον εὐδίαν
Ἔχοιεν αὐτοὶ δυσμενῶν ἀνδρῶν κάτα,
Ἕρκεσιν ἄστυ, καὶ δόμους πύργοις στέφειν.
Ἐπεὶ δ' ἐκείνους ἄνδρας, οὓς ἐλεξάμην,
Οὐ μοῦνον ἐνζῆν, ἀλλὰ καὶ καλῶς βιοῦν,
Ἅπασιν οἷς ἔχρηζον εὐθηνουμένους,
Κτήσεσί τ' ἐξαρκοῦντας ἀφθόνως ἄγειν,
Ὅμως δὲ πρὸς τρυφαῖσι, καὶ χλιδαῖς νόον
Ἔχειν ἀγητόν, εἷλκε τις κέαρ πόθος.
Ἐγὼ διευκρινήσασα τεχνέων λόγους
Σαφεῖς ἀγνῶσι, καὶ κατημαξευμένους,
Αἷς δαίδαλα βροτοῖς πάνθ' ἁπλῶς τετεύχαται.
Ὅπως δὲ μὴ βάναυσον ἐξείρουσ' ὄπα,
Χρῆμ' εὐτηέσι ῥήμασ' ἀσκήσω τόσον,
Ἀφεῖσα μικρὰ πρὸς τὰ καίρι' ἔρχομαι.
Τμήξας ἀρότροις γαῖαν ἀγρότης ἀνὴρ,
Δηοῦς δρέπησι καρπὸν εὔσταχυν δι' ἐμέ.
Ἀργοῖς ἐρετμοῖς πόντος, εἰ καὶ μαίνεται,
Κλύδωνί τ' οἰχθεὶς, ψάμμον ἐκβράζει βυθοῖς.
Βύκτας ἀέλλας ἡμερώσας ναυάτης,
Οἰηΐοις τε νηὸς ἰθύνας δρόμον,
Πρὸς ὅρμον ἕλσειν ἀσκηθὴς σόον σκάφος.
Γυνὴ δέ θ' ἱστὸν ἴδρεις εὐκλώστοις μίτοις
Πυκνῶς ἀεθλεύουσα χρυσῇ κερκίδι,
Ὑφοῖ πολινδίνητον ἀγλαὸν φάρος,
Πάσουσ' ἐν αὐτῷ, ὅ, τι ἄριστον οἱ δοκεῖ.
Στερρὸν ἔσω ὕφασμα μάρτυρον λόγου,
Θρόνων γραφαῖσι ποικίλοις ἐστεμμένον.
Εἶδ' αὖ λύθροις ἤστραψε πορφύρεας πέπλος,
Αὐτοῖς μακραῖς Ἄναξιν ἐμπολαῖς πέρᾳ.

Εὐ-

Agrestiori saltuum cultu obsitos,
Feritate crudis non inæquales feris,
Immo feriores, quod vtinam falsum foret!
Propinquiori sanguinis nexu genus
Sociare doctos, architectari domos,
Clementiorem viuere & vitam, suos
Interque ciues alere concordem fidem,
Animo fideles esse, gratos omnibus,
Merentibusque gratias vltro pares
Referre iussi: quoque tranquilla dies
In pace traherent, ipsa præcepi oppida
Vallare in hostes, atque turritis domos
Ambire pinnis; expolitosque vt viros
Non viuere modò, sed beatè viuere,
Et affluentes opibus, inuidia procul,
Durare vellem, sorte contentos sua.
At delicatum prouido in luxum metu
Cauere cupiens, artium explicui modos,
Vulgoque tritos protuli, vario quibus
Opere elaborant omnia artifices manus.
Illiberales artium voces mea
Ne Musa tractet, rem breui totam exprimens
Narratione, leuibus omissis, dabo
Præcipua. Sulcos agricola aratro secans
Cereale per me falcibus donum metit.
Licet albicanti perfurunt remo æquora,
Et aperta arenas gurgite ex imo vomunt,
Ebulliuntque, Nauta compescit Notos
Immurmurantes, nauis vndantis regit
Temone cursum, portui & saluam applicat.
Perita mulier stamine innexo frequens
Operata telam, texit aurata spatha
Variè retortis splendidam plicis stolam,
Quantolibet labore distinguens opus.
Sit teste Seræ textile varijs ducum
Punctum figuris: si qua venalis micat
Purpurea vestis, transit in Regum manus

Εὔνητος οὐκὶ τοῖχον ἀμπίσχει στολή,
Τάπησι καὶ στεφθέντα χειμῶνος βάσει;
Τίς ζωγράφους τέτευχε; τίς γλύπτας λίθων;
Τίς χρυσὸν, ἄργυρόν τε, καὶ χαλκὸν χυτὸν
Τιθεὶς πρὸς αἰθεράκεσι μορφώσας ἔχει;
Ὅπωπαν ἄρα φῶτες ὀφθαλμοῖς ποτὲ,
Ἃ καὶ ἐπεὶ δέρχθησαν, οὐ πείθουσι νοῦ.
Τὶς οὐκ ἄγαλμ' ἄθρησε Δαιδάλου ξέχον;
Χαλκὸς Μύρωνος εἰσέτι μυκᾶται βοὸς.
Ἔτεμνεν αἰθέραν ἄλλος ἰθυνῶν δρόμον
Πτερὸν ἀνὴρ ἄτερθεν ἐπτερωμένος,
Τέχναις ἐμαῖσι θαῦμα θνητοῖσι ξένον.
Μουσῶν ἐγὼν ἄποινα, καὶ σοφὰς δόσεις,
Φρενός τε καρπὸν θεοδέτμονος προφέρον
Βίβλοις περιοσῶν, ὡς ἔοικεν, ἐνθέμην.
Τόθ' οἱ πρὶν ὦτα, νοῦν τε, καὶ φάη τυφλοὶ
Ὄρφνης ἀναυγοῦς ἐξελάσαντες νέφος,
Ἤκουσαν, ἔγνων, ἔδρακον πρῶτον βροτοί.
Ἄλλοις τ' ἔθεντ' ἔκπλυσα πλουσίᾳ χερί.
Εἶδον ποτ', εἶδον ὀμματωθέντες πόλου
Θέοντα ῥιπαῖς λύχνα πουλυκαμπέσι,
Φοράς τ' ἀνίσοις ἀστραποῖς ἀμφιδρόμους,
Φέρει τε φωστὴρ πῆμα προσφανεὶς νέος,
Ἤτ' ὄλβον οὐκέτ' ὄντα σημαίνει βροτοῖς.
Ἀπ' αἰθέρος κάτεισιν ἐς πέδον βεβὼς,
Δραμών τε πόντου στέρνα, καὶ διαπτυχὰς,
Βέρεθρά τ', εἴτι εἰσὶ, νερτέρων μυχῶν
Εἰσδὺς ὑπεξείρυσε χρημάτων λόγους,
Φυάς τ' ἀληθεῖς, οὐ δόλοις βεβαμμένας.
Οὔ φημὶ τ' ἄλλα, τοῖς δὲ αἰθερόπους ἄγαν
Ἔρδον. λάλον γὰρ αἰὲν ἐχθαίρω στόμα.
Αὐτὴ δ' ἐγὼ μέροψιν ἐν μακροῖς χρόνοις
Ἤνασσα, καὶ κήδευσα τεσσάρων λεῶν,
Πάντ' εὐτυχῶς πάντεσσιν εὐθυνουμένη,
Ἀγαθῶν ἅλις βαλοῦσα, καὶ βίον πολύν,

Ὅταν

Aduecta longè, nec modò excellens obit
Textura muros, ſtroma ſub pedibus iacet.
Quis & tabellas pingere, & lapidum rudes
Arare ſulcos, ecquis argento valet,
Auroque, & ære fuſili, pruna ſuper
Ardente poſitum fingere in varias opus
Illuſtre formas? Viſa ſunt per me omnia,
Quæ viſa certam vix tamen fidem obtinent,
Sculptum ambulare Dædalum quis non videt?
Myronis & adhuc Vacca mugit ænea.
Homo ſine alis alter, alatus tamen,
Viam per auras ſecuit; hoc monſtrum inſolens
Mea refulſit arte: Muſarum ſacra,
Sapientiæque munera, & mentis Dei
Capacioris aureos fructus, libris
Sapientiorum prouida Autorum, vt licet,
Mandare ſtudui; deſtitutique auribus,
Oculoque cæci, & mente, mortales priùs,
Caliginoſæ noctis excuſſis ſtatim
Videre tenebris, audiere, & omnia
Nouere, ſenſus erutos alijs palam
Interpretati nanque flexibili impetu
Variè rotatas hinc & hinc ſtellas Poli
Oculatiores redditi tandem vident,
Circumuagoſque curſu inæquali ambitus,
Seu ſtella naſcens cladis augurium grauis,
Felicitatum ſeu futurarum indicat,
Deductus aſtris animus hinc, calcat ſolum,
Et aperta pelagi dorſa, vel, ſi quæ intimo
Barathra receſſu, penetrat, & latentia
Secreta rerum, generis & veram indolem
Cuiuſque falſitate non tinctam doli.
Omitto reliqua, quæ beant hominum genus.
Linguæ loquacis garrulos odi ſonos.
Ego ipſa populis Imperatricis diu
Honore functa, principem gentem manu
Rexi potenti, plurimis auxi bonis,

Et

Ὅταν δ' ἐπὶ ζυγοῖσιν ἑζόμην κράτους.
Οἷον κρατοῦντ' ἔοικε, κυμάτων ἄτερ,
Ζάλης τε νηλοῦς, καὶ πολυγνάμπτου δόλου,
Δίκῃσι δ' ὀρθαῖς, καὶ θεμιστείῳ βίᾳ
Πόλεις διητήσασα παμφόρους μάλα,
Ὄλβου τ' ἐς ἄκρα ναυστολοῦσα μυρίους,
Δήμους ἀπ' ἔργων ἔξελόν γ' ἀησύλων.
Κἀυτὴ ζυγὸν δύστηνον εἰσέβην. τί δ' οὔ;
Εἰδ' ἐκ Θεοῦ πέφυκα, ἀλλ' οὐκ ἦν Θεός.
Θνητὴ δ' ὅπως στολμοῖσιν ἡρμόσθην βροτῶν,
Πολλαῖς τ' ἐτρίβην κοιράνων ἐναλλαγαῖς.
Καὶ γὰρ κακοῖς θήτευσα, παρανόμοις θ' ὁμοῦ.
Ἔργοις ἀλιτροῖς, καὶ δυσκνίπτοις κέαρ
Λύσσαισιν ὡς ἔκπαγλον ἐξηχυμένοις.
Ἔνθεν κυλίσθη πῆμα μοι μολὸν μέγα,
Βλαφθεῖσα τ' ἄταις πλοῦτον ὃν εἶχον τὸ πρίν.
Μορφήν τ' ὄλεσσα, πᾶν τ' ἀφῃρέθην κλέος.
Ἀνδρῶν δὲ χειρωθεῖσα πολλάκις βίαις,
Μέλη σπαράχθην, καὶ κατανάλωμαι κακῶς.
Καὶ ταῦτα μέν τοι οἰκτρά. καρτερεῖν δ' ὅμως,
Τάκεν Θεὸς δέδωκεν, ἀμεμπτῶς ἔδει,
Φέρειν τε ῥᾶστα ξυμφοράς. ἐπεὶ δέτις
Οἷον λέων δαφοινὸς, ἢ βαρὺς δράκων,
Μονιός τε σῦς, οὐδ' οὐδ' ὄνομ' ἐννέπειν καλὸν,
Εἰ καί μιν αὐτὸς αὐτὸν ἐξ Ἄγαρ λέγει,
Σκυθικῶν ἐπαληθεὶς, Κασπίων τ' ἐρημάδων,
Ἤδ' ἔτι κείνων θῶκος ἐξωλέστερος
Ἡμῖν κυΐσκει ταῦτα, καὶ τρέφει τέκη,
Ἕρψας τ' ἀταρποὺς δυσβάτους, πλέως φόνου
Θώκους ἐς ἁμοὺς, καὶ πολυλήϊους γύας
Στήλιξε ταρσὸν, τούς τε πρὶν σημάντορας
Θρόνων ἐλάσσας, αὐτὸς ἁρπάζει κράτη,
Ἄδικος, ἄπιστος, ἄθεος, εἶγμα δυσσεβές.
Θερμοῖς ἐπ' ἔργοις μοῦνον ὠφρυωμένος,
Ἀνδροκτόνοις ξίφεσι προσφιλὲς γεγῶν,

Νέ-

Et copiosum singulis victum attuli.
Dum lance dextram, dum potestate extiti
Accincta lumbos, principem vt sanè decet,
Non fluctuanti, non procellosa stetit
Confusione, non malo regnum dolo,
Sed lege recta, vim voluntati inferens,
Summaque pacis administraui domos
Fœcunditate; plurimos altum prope
Beatitatis verticem appulsa rate,
Etiam execrandis liberaui ab operibus:
Et ipsa seruitutis, heu! subij iugum.
Quid enim? propago Cœlica, at non sum Dea,
Mortalis vt quæ veste mortali obsita,
Attrita toties Imperatorum fui
Mutatione: nam malis dum seruio;
Scelusque tolero, corda dum fœda imbuit
Rabies, proteruo cincta furiarum agmine,
Me fata grauibus impetiuere vndique
Vulneribus, & quas ante collectas opes,
Formamque habebam, perdidi: orbatum caput
Decore squallet, victa violenta manu
Artusque lacera, nunc malè absumor malis.
Miseranda, sed ferenda. Quæ immisit Deus
Toleranda placido facile sunt vultu mala.
Post cædis auidus vt Leo, aut sæuus Draco,
Moniusue, cuius ne quidem nomen decet
Vocare, porcus, vt sibi patrium trahat
Ex Agare nomen, Caspia eiectus plaga,
Scythicaque Eremo, si qua vel sedes magis
Letalis, istos hic mihi foetus parit,
Nutritque, repens & per incultas vias
In tecta, & arua nostra fœcundis sata
Segetibus, atro sanguine imbutus, pedem
Figit, thronisque Principum euersis, rapit
Regale sceptrum perfidus, & expers Dei,
Iniustus; opere quippe sanguineo tumens,
Ridensque gladijs gaudet homicidis: cruor

Mor-

Νέκταρ δ᾽ ὄδωδ᾽ οἱ λύθρα, καὶ νεκρῶν βρότος.
Σάρκα θ᾽ ὑπερτίθησιν ἡδίστῳ τροφῇ.
Ὅθ᾽ οὕνεκ᾽ οὐδὲ μέμβλεται Θεοῦ χέρα.
Οὐδὲ τρομεῖ ἀπευδοῦσαν αὐτὴν ὄπιν.
Ἀλλ᾽ αἰὲν ὤρσας δῆριν εὐσεβεῖ λεῷ,
Σέβας τὸ κείνου δυσμενὴς ἐλᾷ πρόσω.
Ὦ τῶν μεγίστων, καὶ πικρῶν ξυμπτωμάτων,
Ὦ τῆς ἀβύσσου, καὶ ζάλης τῶν ξυμφορῶν,
Δεινὸν κλύειν μὲν αὐτὰ, δεινὸν δ᾽ εἰσορᾷν
Πάντων παθεῖν οἴκτιστον. ὦ Θεοῦ δίκη.
Τὶ πρῶτον, ἢ τὶ δεύτερον γράψω λόγῳ,
Ἐπιστροφαῖσι μυρίων τητωμένη
Κακῶν, παλαιαῖς αἰκίαις ἄλλος νέον
Εὖτ᾽ αὖ προσιζάνησι, καὶ τείρει κέαρ;

Τὶς, τὶς θαλάσσης βυσσόθεν κυκωμένης
Εὔρου, νότου τε, καὶ πνοαῖς ἁρπακτίαις
Βορρᾶ, κελαινῷ εὖτε θῖνα δυσπνόοις
Αὔραις κυλίνδει, καὶ δυσχείμερον πλάκα,
Ψάμμου τ᾽ ἀριθμὸν, κυμάτων τ᾽ εἴποι μέτρα;
Ὁ δ᾽ αὐτὸς, ὃν πίφαυσκον, ἐν ὀρεσκόοις
Φυεὶς τε λόχμαις, καὶ δυσεμβάτοις νάπαις,
Τῇπερ νέμονται θῆρες, ἐντραφεὶς βορᾷ,
Δίψῃ τ᾽ ἀκέσσας χανδὸν ὑδάτων ἄπο,
Ἐὼν ἄπεπλος, κἀνυπόδητος, εἰδέπω
Τυλωθὲν αὐχμοῖς σῶμα, καὶ νιφοσιβὲς
Ἐρᾷ καλύψαι ἀμφιβλήστροις ἀμφίοις,
Ῥακενδύτοις θ᾽ εἵμασιν ἀμπίσχων δέμας,
Νῦν λαμπρὸς ἐστι χρυσῷ, ἀνθηρὸς πέπλοις
Πέδιλ᾽ ἐς αὐτὰ Σηρικὰς σύρων στολὰς,
Καὶ χρυσονήτοις φάρεσιν ὁπλίζει πέδον,
Κόνιν δ᾽ ὅπως τὰ πάνθ᾽ ὁ κακοχράσμων τιθείς.

Ἔπεσ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ πρὸς νεορράντῳ ξίφει
Ἥβη δαμεῖσα πᾶσα φοινίᾳ ζάλῃ.
Οὔμιν γερόντων ἀδρανῶν πολὺς στόνος,
Οὔμιν γυναικῶν δάκρυον γεραιτέρων,
Οὐ παρθένων ἔρευθος, οὐδὲ νηπίων
Ἄσημος αὐδὴ, καὶ πολύκλαυτος γέλως

Δι-

Mortalium, & mors sola cui nectar sapit,
Carnemque sapidis ipse præponit cibis.
Nec præpotentis hic Dei curat manum,
Nec imminentem capite vindictam tremit,
Sed concitato prælio in plebem piam
Inimicus omnem, proh dolor! cultum amouet.
O maximorum casiuum grauissimum!
O turbinem miseriæ! o voraginem!
Audire durum, grauius aspicere, at pati
Miserrimum. Suprema te obtestor Dei
Iustitia, quos præfabor, aut addam sonos?
Turbam malorum mille dum fugi, malis
Veteribus addit alter, & mentem premit.
Quis, Quis, profundi gurgite inuerso maris
Rapacis Euri turbine, aut grauis Noti,
Quando inquietis æquora, & ripas agunt
Flatibus, arenas numerat, aut fluctus modum?
Inhospitali rupe, quem dixi, modò
Ille ipse natus, aut per horrendi iugi
Salebrosa tesqua, pastus agresti cibo,
Quo vel feræ pascuntur, extinguens sitim
Hiante lymphis ore, qui nudus caput,
Pedesque callis obsitam, expositam niui
Si tegere veste forte voluisset cutem,
Centone lacero membra texisset sua;
Nunc splendet auro, veste nunc floret cutis;
Stolasque cingit sericas pedum tenus,
Pallaque vile sternit aurata solum,
Dum cuncta cinerem prauus abiectum putat.
Mucrone madido flos iuuentutis tener
Cecidit, sub ipso turbine homicida obrutus.
Hunc imbecillæ non senectutis dolor,
Non fœminarum lachryma seniorum, pudor
Non Virginalis, aut puellorum rudis
Loquela, flenti sed neque admistus sono
Risus cruenta cæde sitibundum arcuit:

Διψῶντ' ἐπέσχε λύθροιο, καὶ διασφαγῶν.
Λύσσαις δὲ συμφόροισιν οἰστρηθεὶς, φρενῶν
Ἐκτὸς θ' ὁμιλῶν, ἰνὶ μαινόλῃ θύων,
Ἔπεφνεν αὐτόρριζον Ἑλλήνων γένος,
Ἅπαν προδύσας ἀσκίους ἐς πόνους.
Χαλκῷ δ' ἀλοιπῆσει πύργος ἐμπνέων,
Ἐς ἄχρι μαιμῶν αὐτόχειρ μνᾶται φόνους.
Ἴδες πότ' ἀκταῖς χεύμαθ' ὑδάτων τὰ πρὶν
Φίλαις ἐπεγγελῶντα σιγηλῷ ῥέει,
Ὄμβροισι πυργωθέντα μικρύειν ὅσοις
Ῥεῖθρον πεδῶσιν, ἄνετον εἴργοντες δρόμον,
Γαίης τότε πρόσωπον ἐκκλυσθὲν χάειν
Ἤμειψε, δένδρη τ' αὐτόπρεμν' ἀπώλετο,
Στέγη δόμων πεσοῦσά τ' ἰζάθη χθονὶ,
Δύσμορφα πάντ' ἐπαιτίᾳ ῥείθρων ὕβειν.
Ἢ δ' ὡς ὅθ' Ἡφαίστοιο δήϊον μένος,
Ἁφθὲν λαφύσσει πάντα, καὶ φλέγει λάβρως,
Ἕως σποδὸν τέθηκε, καὶ κούφην σκιάν.
Ὡς οὐκ ἀνέκτους κλυσμὸν ἐννοῶν, ὅδε
Ἔθεν φρένεσσι, καὶ δυσιάτους φλόγας,
Αἰνήν τε θνητῶν ἐξολόθρευσιν φύτλης,
Ἐξῆλθε πολὺς ἀσκόπως παρεισφθαρεὶς,
Μέλαιναν αἶσαν πᾶσι, καὶ φονίην ἄγων.
Ζώων δὲ πάγχυ, καὶ βροτῶν ὀλωλότων
Ἄπνουν κατηνάριξεν ἀβλαβῆ φύσιν.
Ἴσασεν ὄρη, γαῖαν ὀρθώσας, ἄκρα,
Ῥάχεις τ' ὀρύξας, καὶ παραφθήσας πέδῳ,
Πόντωσε χέρσον, οἶδμα χερσώσας, χύσιν
Τέρσηνε ῥείθρων, πίδακας αὐήνας ξένως.
Οὐχ εἷρψεν ἆρα ψεῦδος εἰς ἡμᾶς μολὸν,
Ξέρξη ποθ' αὐτὰ ἐκβεβουλευκότος τότε,
Ὅταν πρὸς ἅμα στέρνα μυριόναυν στόλον,
Πεζὸν δέ τ' ἀναρίθμητον εἰσωθεῖ στρατόν.
Αὐτὸς πόλεις ἔργοισιν εὐκλεεστάτας,
Καὶ δουρὶ, καὶ φλόγεσσι πέρσε παμφάγοις,
Κρήδεμνα λύσας, καὶ βαθυπλούτους στέγας,
Ῥήξας θεμέθλων, καὶ καταπρηνῆ βαλὼν

Ἐσοῦ

Sed percitus furore natiuo, gerens
Insanientem, stirpitus dextra impia
Genus immolauit omne Græcorum, Stygis
Tenebricosa transgredi iussum vada;
Spirat'que crudas ære vesano neces,
Memor cruoris effera sparsi manu.
Lasciuientes videris ripis aquas
Tacente latice, post inundanti vt ligent
Pluuia, fluenti concatenatos lacus
Palam exhibere, mutat irrigui solum
Vultus decorum, sponte nascentes cadunt
Syluæ, domusque dirutæ æquantur solo;
Visu indecora quæque fluuialem reum
Res criminatur: vtque Vulcani ignea
Vis helluatur omnia, & latè vorax
Bacchatur, atra donec è pruna cinis,
Vmbræque superant, non secus ferri impotens
Diluuia mente, nec repulsandas faces,
Et vniuersi generis exitium parat.
Dementiaque labefactatus venit,
Et cruda cunctis fata, cædemque inuehit,
Viuentiumque, mortuorumque impio
Ferus innocentem, scelere, naturam excidit,
Æquauit imis summa, adæquatis iugis,
Rimasque fodiens subtus excusso solo
In maria terras vertit, in terras mare.
Siccoque fonte flumina arefecit nouo
Tumore. mendax fabula haud repsit quidem
Xerxen idem voluisse, cum sinibus meis
Mille & pedestres copias, mille & rates
Inuexit. vrbes ille factis inclytas
Hasta, & fauilla deuoratrice obruit,
Pinnis reuulsis, atque tectorum omnium
Locuplete cumulo, domibus ex ima erutis
Radice, demolitus annorum graui
Intacta senio templa, diuinas opes,

Θεοῦ τέραμν' ἄσυλα πρὸς γῆρας χρόνου,
Ἅρπασα δῶκε κτήματα παμφόρῳ χερί.
Κατθεμένας οἶξεν, ἔνθ' ἦσαν κεκλεισμένα
Νεκρῶν κλεεννῶν σώματ', οὐδ' ἔσχεν σέβας,
Κακῶς τ' ἔδρασε τοὺς πάλαι τεθνηκότας.
Χρυσοῦ δὲ σωροὺς ἐξιχνοσκοπούμενος,
Στολάς, πέπλους τ' ἀπήυρατο, τάδ' ἔσαν πέρι
Χρόνου μακροῖο λείψαν' ἐκλελειμμένα,
Ῥίψ' ἐκκαλύψας παίγνιον καταιγίσι.
Δεινοῖς δ' ἐπ' ἔργοις μᾶλλον ἐξάψας κότον
Θυμῷ νεμεσηθέντι βουλεύει νέον
Πρὸς ἄλλο πῆμα μηχαναῖς ἀναρσίαις.
Τέχνας γάρ, αἷς κόσμησα παντίμοις γένος,
Θνητῶν θυραίας ὦσεν, ὡς βλάβην, τάλας,
Ἔθηκε βρότεια, καὶ πεπνυμένας φράδας
Θηρῶν ἀμείψας εἰς ἀνηλεγεῖς τρόπους.
Ὅπως δὲ πολλὰ μικροῖς ἐν λόγοις λέγω,
Σοφὴ σιωπᾷ γλῶσσα, καὶ τὰ προσφιλῆ
Παύσαντο δῶρα Μουσέων θυμηδέα.
Οὐδ' αὖ νοεῖ τις, οὐδ' ἀκριβὲς ἐπίσταται,
Οὐ δ' ἔστιν ἄλλου δεικνύοντος μανθάνειν,
Οὐ δ' εἰ μάθοι, φύλαξε χρησίμως νόῳ,
Αἴ μηδ' ἐς ὕβριν ἔτραπεν, ἃ μαθὼν κυρεῖ.
Καὶ ταῦτα μέντοι κεῖνος ἐξειργασμένος
Ἄρρητά τ', ἄθεσμά θ', οὓς Θεῶν ἀνάκτορα,
Ἄκραντον οὐδ' ἦν ῥιφθὲν, οὐδὲ μὰψ ἔπος,
Πάντες κίκλησκον, κἀπεφήμιζον θαμά.
Χώρους ἐγὼ κατέσχον ἀμοίρους πόλεις,
Πάσας ἀπηνθράκωσεν ἰσώσας πέδῳ.
Ὦ βάθρα, καὶ τέραμνα, καὶ Θεῶν δόμοι
Ἱεροί, θρόνοι θ' ὕψιστοι ἰφθίμων πρόμων,
Οἰχώκατ', ἔπεσετ', ὀλώλατ', οὐδὲν ἔστ' ἄρα.
Οὐδὲν, φίλ', οὐδέν. σκόρπισεν αὖρα καὶ σποδόν,
Οὐδ' ἦν ποτ' ἦτ', ἴσασιν ἴδρεις μόγοις.
Τί Κερκέτας, Βόσπορας, ἢ Σίντους λέγω,
Κόλχους, Κοραξοὺς, Ἱππόποδας, Ἐκεχειρεῖς,
Πέρσας, Ἄραβάς τε, διχθὰ καὶ δεδασμένους,

Ἀγκῶ-

Iussit rapaci militum auferri manu.
Quibus iacebant ossa magnorum Ducum,
Aperuit vrnas, in sepulchrali sacros
Honore manes sauijt nullo metu.
Auri talenta multa vestigans, stolas,
Et vela reperit, temporumque reliquias,
Ludibria ventis publica, effoßas dedit.
Feritate in ipsa grauior accendit faces
Inuidia, casus mente furiali nouos,
Iniqua & arte cogitat; nanque artibus,
Quibus excolebam generis humani feras
Miserata mentes, ceu malis, mundo procul
Valere iussis, indolem, & mores miser
Sapientiores belluinis ritibus
Immutat: & quò multa breuiori explicem
Sermone, prudens lingua consultò tacet,
Donaque mearum grata Musarum tepent.
Qui scire quisquam possit, aut verè sciat
Desideratur, discere & nemo potest
Alio docente, siue didicerit, nequit
Referre prudens vtili fructum modo;
Vtinamque in omne non abutatur malum!
Iniqua postquam; digna nec fatu mala
Sic perpetrauit. ante regnatam Ioue
(Nec falsa dico, verba nec frustra cadunt,
Sic nominata est, sic celebrata omnibus)
Terram incolebam, ciuitatesque optimas,
Quas strauit, & succendit. ò sedes sacræ!
O & Deorum tecta, et excelsi throni
Generosiorum Principum, euersi, obruti
Euanuistis! nil super, ò hospes! nihil;
Abijt in auras puluis, an fuerit quidem
Vix scitur. An Buseras, & Sintos truces,
An è Coraxo, aut Colchide oriundum genus,
Arabasque referam? sileo Cerceti incolas,
Ececherios, Persasque, & Hippopodas feros,
Nubemque gentis plurimam, Eoo die,

Ἀ'ιγκῶσιν ἑσπέροισιν, ἠδ' ἀντηλίοις
Πληθὺν νέφη ὥστ' Αἰθιόπων ἐπίξιμον,
Ἄλλους τε πολλοὺς, οἳ νέμονται μυρίοι
Τελατοῖς ἐπ' ἠπείροισι νώνυμοι γένος,
Βροτοῖς τ' ἄφαντοι, ἐς τοσόνδ' ὑμνημένοι,
Ὅσον πρὸς Ἑλλήνεσσιν ἔμμορον κλέους,
Ἤθη τε κείνων δεξιωθέντες σαφῶς,
Φύσιν κατηλλάξαντο πρὸς τὸ εὖ φρονεῖν.
Σύ μοι δέδυκας ἄστυ κλεινὸν Ἀσίδος,
Πύργοισιν ἀρραγέσι θηλείας χερὸς,
Τοίχοις, βατοῖς τ' ἄρμασιν ἐξεσμένον
Μέση παγεῖσα κυμάτων θοωτάτων,
Βηλοῦ τε σηκῷ, καὶ διπερίοις ἀγροῖς,
Τάφος γελῶσα πᾶσιν. ἤειπες σὺ δὴ
Τετράπτολις συναρθμίοισιν ὁρκίοις,
Πιστῷ τε θεσμῷ εὐφρόνως κυδουμένη,
Τῷ καὶ καλοῦνται γνωταὶ ἀλλήλων φίλαι,
Ἀγλαὸν Σελεύκου κτίσμα τοῦ Νικάτορος.
Ποῦ δὴ βέβηκας Βεττομύρτιδος θρόνος
Ἀρχαῖος, ἧπερ οὐρανοῦ εὐρεῖς πτύχας
Αὐτὴ λιποῦσα προσφιλεστέραν στέγην
Ὤικει τε, κἀκήδευε παρθένος Θεὰ;
Σύ δ' ἐν βυθοῖσιν ἁλμυροῖς κεκρυμμένη
Εὔτ' ἂν δέδασο πάντα θεσκέλῳ λάχει
Θεοῖς ἀγήροις, φωτὸς ἠεάνου χάριν
Βλάστες θαλάσσης ὡς νεηγενὴς κόρη,
Κάλλει πρέπουσα, καὶ στολαῖς πανολβίοις
Εὔκοσμος, ὅσον οὔτις ἄλλη ποντίων
Πρὸς οἰδμάτων κλυθεῖσα, κυμάτων κρατεῖ.
Εἰ καὶ πάροιθεν ὄμβρον ἀρτιωύξς ξένον,
Ὅν σοι Θεῶν ἔβρεξε, καὶ βροτῶν Πατὴρ,
Χρυσαῖς ψεκάσι προσδιαπείρας τὸ πᾶν,
Ἀλλ' οὐκ ἄρηξεν ὄμβρος ὁ χρυσοῦς, τὸ μὴ
Σε οὐ κατάκρας ἐκπεπορθεῦθαι κακῶς.
Ὦ θῖνες, ὦ κρηπῖδες, ὦ Λέσχαι, Στοαὶ,
Καὶ Ποικίλαι, καὶ σεμνὰ γῆς Ἰωνίδος,
Τάπερ Μέλητος ἠδὺ, κάλλιστον θ' ὕδος,

Et occidente bina quam separant freta,
Aliosque mille, qui tribus terræ plagis
A se remoti nomine, & titulo carent,
Incelebre mundo, nec celebrandum genus
Nisi dignitatis particeps Græca foret:
Ritusque mutuando viuendi meos,
Prudentiorem reddidisset indolem.
Submersa quippe es ciuitas Asiæ potens,
Murisque pridem cincta fœminea manu,
Vallisque firmis, quamque fluuiorum latex
Hincinde binus lambit, aëreis agris,
Belique templo clara, visaque omnibus
Miraculosa. Tuque Tetrapolis fide,
Et æquitate celebris, & amicæ priùs
Gauisa dextræ fœdere, Sororum pio
Decorata titulo, nobile Seleuci iaces
Nicatoris opus. Quo Throne abijsti vetus,
Qua parte linquens Virgo bipatentes poli
Britona valuas, cara dilectæ domus
Tecta incolebat, imperabatque optimè?
Immersa tuque gurgitè profundo salis,
Dum cuncta superis diuidebantur Dijs
Diuiniori sorte, lucentis Dei.
Causa, exilisti Nympha, ceu pelago recens
Generata, specie pulchra, fœlici stola
Ornata, supra quas modò cumque intumens
Aspergit æquor, quæ maris fluctum regant.
Licet insolentes imbrium guttas bibis,
Quas tibi Deorum stillat, atque hominum Parens,
Dum liquidus aureo rore fœcundat solum,
Non iuuit imber aureus prorsus malè,
Ne perdereris. ò Scholæ? ò ripæ? ò bases!
O Pœcile, Stoæque Ioniæ decor!
Quam latice, quo docemur, epoto, Meles
Amœnus ambit, sorte lethali omnia

Peri-

Ὧν ἴσμεν ἡμεῖς, προσβολαῖς προσδέρχεται,
Ὀλώλατε πάντα θανασίμῳ πεσήματι.
Ὦ κλεινὸν Ἄργος, καὶ Μυκηναῖαι πλάκες,
Σπάρτη, Κόρινθος, Πήδασος, Δύμη, Πάτραι,
Φλιοῦς, Κλεωναί, Ταίναρος, Γερηνία,
Μεγάλη πόλις, Πάμμηστος, Ἑλίκη, Στέμφυλος,
Ἐπίδαυρος, Ἦλις, Οἰνόη, Σικυών, Φεραί,
Μενεγχέων ἄλλαι τε μυρίαι τροφοί,
Τὰς ἀμφὶς ἀγκώνεσσιν Ἥρωος χέθει
Λυδοῖο νῆσος εὔνομος, πρινὴ Θεοῦ
Σέθεν κάρητι λάβρον ἐμμάξαι κότον,
Ζυγοῖς ὑφ᾽ οἵοις δυσκλεῶς θητεύετε;
Πονοῦσι θ᾽ οἷοι νῦν ἐφεστᾶσι σκοποί;
Ὡς ἐκ μεγάλου γέγονας ὀλίγος σύ, κ᾽ οὐδεέν,
Αὔχαις κενεφρόνεσσι λυσσήσας ποτέ,
Νῦν δ᾽ αἶψα κλινθεὶς ἀφθίτων χειρῶν ὕπο.
Νήσοις περιδρόμοισιν Αἰγαίων σάλος
Κομᾷ ἀπείροις ἀστέρων πόλου δίκην,
Ποῦ σοι καλοῦ Γέροντος ᾤχεθ᾽ ἑστία,
Ὃν οὐκ ἔσεισαν ἄπεθ᾽ Ὑστάνου γέρα,
Ὑποσχέσεις τε Περσικοῦ φρυάγματος;
Ποῦ σοι ταφῶν Ὁμήρου οἰκουρὸς πυλάς;
Ἱερῶ τε Φοίβου, καὶ τροφοῦ Κοικηΐδος
Κύνθου πρὸς αἶπος εὐΐ᾽ ὠργιασμένη.
Κείνου τε πάτρα, δι᾽ ὃν Λυκάμβης, καὶ κόρη
Δέρην πέλασσαν ἀγχόναις μεταρσίοι;
Ποῦ Βακχυλίδεω, καὶ Σιμωνίδου φίλων
Θρέπτειρ᾽ ὁμαίμων, ἠδ᾽ Ἀρίστωνος σχολῆς
Περίπατος, ἣν φήμιξεν ὀμπνίου γόνου;
Σύ μοι μόνη μέμηνθα συμφορῶν μέση,
Ζάλης ἄγευστος, ὡς ἔοικεν γ᾽ ἄστρον ὡς
Κοινῆς τύχης, πημονῶν τ᾽ ἀνωτέρα,
Οὔπω κατακλυσθεῖσα κυμάτων φοραῖς.
Καὶ γὰρ προσέστιν ἐς τόδ᾽ ἦμαρ εἰσέτι
Λαμπρὰ φρόνησις, ἀξίωμά τ᾽ εὐγενὲς
Ἀστοῖσιν, οὐδὲ θαῦμα, γέντο γὰρ φυτῶν
Ἐξ εὐγενῶν, τράφεν τε κ᾽ εὐγενῶς πάλαι,

Ὅθεν

Perijstis. Argos, & Mycenææ plagæ,
Sparte, Corinthus, Pedasus, Dyme, Patræ,
Phlius, Cleonæ, Tænarus, Gerenia,
Megalopolis, Pammesus, Helice, Stemphylus,
Epidaurus, Elis, Oenoë, Sicyon, Pheræ,
Aliæque alumnæ mille clarorum Ducum,
Quas flexuoso brachio Herois Lydi
Tenet Isthmus, ante lege regnatæ optima,
Quàm vos Tonantis perderet vindex manus,
Cui subdidistis, heu! iugo miserum caput?
Operibus instat quanta speculantum cohors?
O quàm pusillus factus, è magno priùs,
Inanis animi gloria pridem furens,
Nunc præpotenti quàm citò euersus manu
Circumfluis aspersus hincinde Insulis,
Quantis Polus syderibus, Aegæon sinus.
Vbi sapientis iam senis restant lares,
Immensa quem non munera Hystani suo
Mouere studio, Persico aut fastu diù
Promissa merces? vbi sepulchrales latent
Lapides Homeri, Cynthij aut templo Dei,
Cœceidosque celebris ad Cynthi iugum,
Beneculta sacris terra famosa orgijs?
Eiusque patria, cuius offensus modis
Sublime resti guttur admouit parens
Vnà Lycambes ipse, cum prole vnica?
Affinium Bacchylidis, & Simonidis
Alumna tellus, vbinam Aristonis Schola,
Authore primo fama quàm celebrem facit,
Et ambulacris? Inter ærumnas manes.
Expers procellæ, stella ceu Cælo micans
Miseranda supra fata, casusque asperos,
Non hausta rapido sola, qua par est, salo.
Nam ciuibus superstes hanc vsque in diem,
Prudensque, nobilisque mens adhuc viget.
Nec est stupendum; nanque generosa sati
Sunt stirpe ciues, nobili imbuti Patrum

 Pri-

Ὅθεν πρὸς αὐτοῖς ηὐγένεια σώζεται.
Νήσων σύ μοι ἁπασέων λιπαρωτάτη
Κεῖσαι θαλάσσῃ βάθρα πήξασ' ἔμπεδα.
Καὶ γὰρ παλαιοῖς ὥσπερ ἐν χρόνοις πόρες
Βουλὴν, ἔπος, φρόνησιν ἄνδρας δεξιοὺς
Κρέσσους τ' ἀριθμὸν Μητροδώρους, Θεοκρίτους,
Σκύμνους, Ἴωνας, Οἰνοπίδας, Δημοκρίτους,
Σιγῶ Θεοπόμπους, πρὸς δὲ τοῖσδεσιν στόμα
Μουσῶν, ΟΜΗΡΟΣ, ὥπερ ἐξειργάσατο
Θεοῖς φθονητὸν αἶνον, οὐ θνητοῖς μόνον.
Χίος σὺ δ', ὡς ἔειπον, οὐκ ἴσως κακοῖς
Ἄλλαις φθαρεῖσα πόλεσι, δουλεύεις δ' ὅμως
Δούλευμα λυγρὸν ἢ τοσῆδ' ἀναξίως.
Ἔρρει τὸ σεμνὸν εὖχος καὶ τὰ κάλεια.
Ἔρρει τ' Ἀθηνῶν θεότευκτος ἑστία,
Ἧς Ζεὺς βάθρ' ἐστήριξε, τεῖχος δ' αὖ πέριξ
Ἄρης ἔλασσεν, Ἴσθμιος τειχῶν ὕπερ
Ἄνστησε πύργους, Παλλὰς ἴθυνε τρίβους,
Δόμους ἔτευξεν ἀμφὶς Ἥφαιστος, στοὰς
Ἑρμῆς ἔδειμε, γράψε Φοῖβος, Ἄρτεμις
Ἤγειρε παρθενῶνας, Ἀφροδίτη κάμε
Τεύχουσα λουτρὰ, Βάκχος ὀρχάτους, Θέμις
Πρυτανεῖον, αὐλὴν θέσμιον φύλαξ Δίκη.
Ἣν εἰκὸς ἄρα τιμιωτάτην πόλιν
Κυρεῖν ἁπασέων, ἔργον εὖτ' αὖ ἦν Θεῶν.
Ἀλλ' ὤλετο κἀυτὴ, πρός τε λυσσῶντος κυνὸς
Πάμπαν διεσπάρη τε, καὶ κατεσκάφη,
Ἄταις πεσοῦσα δύσμορος θεηλάτοις.
Φράδαι δ' ἐκείνης, γλῶσσά τ' εὐφραδὴς, λόγοι
Στολμοῖς πρέποντες ποικιλομόρφοις, αὐτὰ δὴ
Τὰ Μουσέων ἄποινα, καὶ μειλίγματα,
Πόνοι τε χειρὸς ἴσορος, καὶ χρονοτριβεῖς
Παῖδες φρενὸς, τὰ πάντα, φεῦ, φροῦδ' οἴχεται.

Οὐδ'

Primis ab annis laude, virtutis tenent:
Hinc es paternæ nobile etiamnum decus.
Nunc Insularum tu mihi potior iaces,
Quæ firmiores stabilis in ponto gradus.
Nanque vt vetusta subministrasti Patrum
Aetate, profers mentis, eloquij modò,
Prudentiæque fertili fructus satu,
Numerosiore copia, & doctos viros,
Scymnos, Ionas, Metrodoros Theocritos,
Democritos, omitto Theopompos loqui,
Oenopidas, & qui lingua Musarum loquax
HOMERVS, homines non modò, sed ipsos Deos
Liuore pupugit, gesta memoranda intonans.
Vt ciuitatum sorte, quas dixi, pari
Exhausta non sis, tu tamen seruis Chios,
Et seruitute talis indigna iaces.
Tot commodorum decora, tot honoris tui
Periere: perijt Ara diuina manu
Fabricata, Athenæ, cuius exstruxit gradus
Tonante dextra Iupiter, murum ferox
Mars egit; vndæ præpotens murum super
Turres locauit; docta direxit vias
Minerua, pinxit Phœbus, erexit domos
Vulcanus, Hermes porticus, claustra Artemis
Virginea, thermis elaborandis Venus
Sudauit alma, dirigendisque ordine
Plantis Iacchus, aurea adiecit Themis
Prytanea, custos iuris augustum forum
Iustitia. decuit Vrbem honoratam dare
Mandata reliquis; fabrica Deorum fuit.
Sed & ipsa perijt, dente rabiosi canis
Lacerata penitus, iamque diuinis iacet
Prostrata flagris; sensus, & vario decens
Lepore sermo, dona Pierij chori,
Et blandientum dulcis Aonidum fauor,
Doctaque factus arte cum studio labor,
Omnesque partus ingeni, heu! vanè ruunt.

Οὐδ᾽ ἔστιν εἰδεῖν λείψανον, ὧν εἶχε καλῶν.
Τῷ πρὸς γόους τε, καὶ γέλωτ᾽ ὀφλισκάνει.
Ὁ νῦν δὲ μῦθος ἦλθεν, ἢ τομώτατος
Δέμας σπαράττων τοὐμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.
Καὶ γὰρ πόλις Βύζαντος Ἡράκων ἕδρα
Διττὰς θαλάσσας, τήν τε Βόσπορος χέει,
Τήν τ᾽ ἀμφὶ Πόντος, θισὶ δεξιουμένη,
Ὧν εἶδε πώποθ᾽ ἥλιος εἱλίσσων σέλας,
Ἤτ᾽ οὖν ἑῷος ἡμέραν ἀνθρώποις ἄγων,
Ἤτ᾽ οὖν σκιᾷ γῆν ἕσπερος κλίνας ζυγά,
Μέσ᾽ ἤτε θέων κέλευθα θερμαίνει φλογί,
Ἤτ᾽ Ἀντίποσι πυρσὸν ἀκοντίζων βαρύς,
Καὶ τίς δ᾽ ἂν ἀρνήσαιτο; τιμαλφεστάτη,
Καὶ χερσὶ, καὶ μήχεσι, καὶ τρυφαῖς πολὺ
Πασῶν ὑπερφέρουσα πολλῷ τῷ μέτρῳ.
Ἣ, καὶ κράτους ἔδρασεν ὁ κραίνων Πόλει
Σκῆπτρον κραταιὸν ἐξισούμενον χρόνῳ,
Κρατοῦσιν ἄλλοις σκῆπτρον εὐνομίας κανών,
Σκῆπτρον μόναρχον, σκῆπτρον, εἰ ΠΕΤΡΟΥ μόνον
Ἓν ἐξέλῃς, κύδιστον, ὕψιστόν θ᾽ ὁμοῦ.
Ἔσβη δὲ κἀυτὸ οὔτι κατ᾽ αἶσαν, παμφάγου
Πρὸς τοῦδε λύμης ἐξαφανισθὲν ἀθλίως.
Οἵδ᾽ αὖ πρὸς τοῦ κρατοῦντες, οὐρανοί τε γῆς
Γαίας πατρῴας, καὶ δόμων ἐγχωρίων,
Ἱερῶν τ᾽ ἀγαυῶν δηρὸν ἐξενωμένοι,
Χρόνον πλανῆται δύσμοροι, οὐδὲν θ᾽ ὑγιὲς,
Ξέναις ἐπ᾽ αἴαις ἐμπορεύονται βίον,
Κενὰς, ἀπρήκτους τ᾽ ἐλπίδας σιτούμενοι.
Κεῖνος μ᾽ ἔορξεν οἷα δὴ κλυτὸς Ἄναξ,
Νῦν θ᾽ οἷα με δρᾷ δηΐων καθ᾽ ἡμέραν
Ἄλλων ἀκούεις. γλῶσσα γὰρ στυγεῖ θρασεῖν.
Καὶ τοὺς δὲ μέντοι πημάτων μετάστασιν
Κιχεῖν ἄελπτις εἰμὶ πρός τινος βροτῶν,
Ἐπεὶ βέβηκεν ἀνδρομένης ἀλκῆς ὕπερ.
Ὥς δ᾽ ἐν Βίβλοισι Θεσφάτων ἰδοῦσ᾽ ἔχω,
Κἀκ᾽ ἐξερύσατ᾽ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ἀφ᾽ ἑστίας
Ἄναξ φυταλθεὶς ὀκτάδος τρίτης μέτα

Χρόνων

Monumenta non est pristini vt videas boni,
Memoranda luctu publico, & risu patent.
Narrationis sermo non fictæ sequens
Mucronis instar corda moerore afficit,
Laceratque pectus: Imperatorum thronus
ByZantium, quà Pontus, & quà Bosphorus
Hincinde geminum cingit aggeribus mare;
Quascunque mota lustrat ignitas face
Apollo terras, siue ab Eoa diem
Regione ducit, seu tenebroso tegit
Agros amictu, plaustra submergens mari;
Mediam fauilla siue succendit viam,
Propiorue prono lumine Antipodas ferit,
Quis hoc negarit? & manu, & luxu, omnium
Prudentiaque principem locum tenet.
Hìc stabiliendum sanxerat Rector Poli
Regale sceptrum, temporum nullas vices
Subire iussum, iuris & normam sacri,
Sceptrum supremum, si modo sceptrum PETRI
Altissimumque, gloriosumque eximas,
Ingloriosè perijt absortum lue
Vorante, miseris atque deletum modis:
Quique imperabant ante terrarum Duces
Solo paterno, laribus, & auitis procul,
Illustribusque tandiu extorres sacris,
Errore misero per peregrinas plagas,
Vanisque pasti spebus haud sanam trahunt
Sine opere vitam. Clade me quali furens
Obruerit audis. at quibus nunc me in dies
Tyrannus ille pectore hostili premat,
Audis ab alijs; lingua tristatur loqui.
Reperire nequeo qui ferat malis opem,
Iniquiorem posse mutari statum
Diffisa. superat nanque quas, vires, libet
Industriosæ mentis. Vt sanctis tamen
Oraculorum video mandatum Libris,
Rex GALLICANIS vnus oriundus plagis,

Octona

Χρόνων ἀτέκνοις ἐν λαγόσι μητέρος.
Ὅταν τ' Ἐριννῦς, καὶ κελαινεγχὴς Ἄρης
Πάσης δονήσῃ ἕδραν Εὐρώπης, χθόνα
Λύθρῳ μιήνας, καὶ κατασπάψας βάθρα,
Χαρίεντά ποτε πρόσωπα καταισχύνει κακῶς.
Καὶ κὴρ ὀρίνας ἀλλοπροσάλλοις σφαγαῖς
Κελτῶν, Ἰβήρων, πρὸς δὲ Γερμανῶν χέρας
Ἴδ' Ἰταλῶν ἔκπαγλον αἱμάξει, τότε
Ὅταν γ' Ἄνακτι πατρὶ συγκαθήμενος,
Ἔργων ἔφεδρος, ἰθύφρων, κράτους σκοπός,
Οὔπω φίλοις ἀτηρός, ἀλλ' ὀνησίμους
Χρείας πορίζων ξύμφορος Κελτοῖς παρών.
Κοσμῶν δ' ὃ δύναιθ' εἷμα, καὶ κοσμούμενος
Αὖθις παρ' αὐτοῦ βυσσοπορφύρου πέπλου,
Ὃν ἐκ στρόφιγγος γλῶσσ' ἐνόμηνεν Αὐσόνων.
Ὅτ' ἐν θρόνοισι θεοτεύκτοις ἱζάνων
Ἱροῖς Πέτρου μέδοντος, ἠδ' ἡγήτορος
Πρεσβηΐων Πέτροιο σύγκληρος, λεῷ
Χριστωνύμῳ θέμιστας ἐξείπῃ σαφῶς.
Καὶ χρηστὰ πᾶσιν ἀφθόνως δωρούμενος
Λόφοις ἐφ' ἑπτὰ, ἀσκηθῆ τε, καὶ σόον
Πολλῶν φυλάξας ἐκτὸς ἐλπίδων πόνων,
Ἄλλων βλαβέντων χῶρον ἐξερύσατο.
Τοῦ δ' οὔτις ἄλλος φέρτερος θρόνους Πέτρου
Ἔχει πυκάσσας, οὐδ' ἐς ὕστερον ποτὲ
Ἄλλος τόσον ἔργον ἁρμόσει, καὶ γὰρ μόνῳ
Κρείων τὸ δ' ὦφλε πρᾶγος, ὡς φιλουμένῳ.
Καὶ ταῦτα μὲν τόσοισιν ἐν κύκλοις χρόνων
Οὔπω συνῆλθον εἰς ἕν, ὡς τὸ θέσφατον
Σαφῶς ἔνισπεν οὐκ ἐτωσίοις λόγοις,
Εἰ μὴ τόδ' ἦμαρ, ᾧ τ' ἀπαίδων ἐκ γονῶν
Ἔβλαστες, Ἥρως τ' ἐστὶ σῷ τοκεῖ κράτους
Βούλαρχος, ἀσφαλής τε χρησίμων φύλαξ,
Σωτὴρ ΡΙΧΗΛΕΥΣ, κἀπαιώνιος φανείς.
Ἵζων τε πρὸς κλισμοῖσιν ΟΥΡΒΑΝΟΣ Πέτρου
Σκῆπτρον νομᾷ γε πᾶσιν ἀθωϊτήριον,

Θυη-

Octona Phœbo spatia per ternas vices
Voluente, sterili matris in gremio satus
Me liberabit; cùmque Furiarum cohors,
Atraque & hasta polluens turpi solum
Tabo, & profundos sede conuellens gradus
Mars vniuersæ quatiet Europæ statum,
Terraque pulchros ense fœdabit sinus,
Et excitabit, strage diuersa, feros
Celtas, Iberos, atque miserandum in modum
Germaniarum gens, & Italiæ, manum
Cruore sparget; cùmque regnanti propè
Patri assidebit ipse consilij arbiter,
Regnique custos, mente prudenti sciens
Non premere amicos, vtili at pressos ope
Iuuare, GALLOS atque tutari suos,
Et sacrum honorans, atque honoratus sacro
Murice, Latinum Cardo cui nomen dedit:
Et in supremo cùm Petri sedens throno
Sacra moderantis, & sacerdotum ducis,
Consorsque Petri iura Christicolæ dabit
Manifesta plebi, copiosèque omnibus
Largitus, omni, spem supra, ereptam malo,
Saluamque reliquis corruentibus, iugo
In septicolli conditam Romam eximet,
Non vllus illo melior augustam Petri
Fulciuit ædem, nemo præterea geret
Tot opera, amico quæ suo imposuit Deus.
Et ista, lapsas post tot ætatum vices,
Congruere nondum visa, diuinum velut
Oraculum sermone non dubio edidit,
Nisi hac serena luce, qua prodis puer
E ventre sterili, iamque consilij potens
Assessor, atque commodorum peruigil
Defensor, & Seruator, athleta inclytus,
Heros parenti RICHELIVS, adest tuo;
Petrique sedem, sceptraque VRBANVS tenet,
Mortaliumque ductor, examen, sacræ

Mo-

Θνητοῦ ὁδηγὸς, καὶ ταλαντοῦχος μέγας,
Στάθμη τε μύστων ἀκριβὴς φρονημάτων.
Πύχ' ὃς ξαφεὶς Φρονήσεως, Δίκης θ' ὕπο,
Τροφεῖ' ἀμοιβὰ ταῖς φυτευσάσαις νέμει.
Ἴθ' ὦ, ἴθ' ὦναξ, βάσκ', ἐπάρκεσον φίλῃ.
Ἐμοί δ' ἀρωγὸς ἐλθὲ, τοῦ Θεοῦ θ' ἅμα.
Γένου τύχης τιμωρὸς, εὐμενὴς πόνων
Κοίνωσον, ἄτης δ' ἐν ὑστάταις προσμάχει.
Θεοῦ τ' ἐφετμὰς κρῖνον. ἆρ' ἔτι φρονεῖς;
Τίμοι, τί δηρὸν ἔργον ἀμβάλλεις; μέθες,
Μέθες δύσοργον εἰς ἀναστάσεις δόμων.
Ὅπλοις πέφραξαι, πρὸς δὲ τοὺς πέλας θύεις.
Θώρηξ περιλάμπει, ἀλλὰ συγγενεῖς φοβεῖ.
Ἔστ' ἀμφίθηκτον ἄορ, ὀξὺ δ' αὖ δόρυ,
Πιστῶν δὲ λύθροις ἡματωμένον, κατὰ
Βαλόντος αὐτὸ μαίνεται, διψῶν μένους.
Κράζουσιν αὐλοὶ, ἀλλ' ἐφ' ὑσμίνην μέλος.
Σάλπιγξ ὑπηχεῖ, ἀλλὰ σημαίνει φόνον
Σοῖς φιλτάτοισιν, ἔνδ' ὑπερμάχει βοῇ
Πεζοί τ', ἴδ' ἵππων, καὶ νεῶν ἐπεμβάται,
Οἳ Θεῷ μέμηλον, οὐδὲν αἰτίους βροτοὺς
Ἄνδρας, γυναῖκας θ' ὕβρεως ἀκηράτους
Τείροντες, ἐκπέμπουσιν οἰκτίστῳ μόρῳ.
Ὦ χερσὶ, καὶ κτήμασι, καὶ ψυχῇ σθένων
Τρέψαι πότ' ἤδη Ἄρεως παρποδίου νέφος,
Ἀκτὰς πορθμῶν πρὸς Ἀχερουσίας Ἄναξ,
Οἵ μ' ἐξέτριψαν, δυσμενῶν βαρεῖς στίχας.
Αἴρου μ', ἢ γὰρ ἰσχύεις, ἐκ κακῶν βάθους,
Ἀνδρῶν ἁπάντων ὄλβον εὐτυχεῖ μόρῳ
Ἄλις γ' ὑπερχῶν, σκῆπτρα κηδεμὼν χθονὸς,
Τῶν ἄσσ' ὀπάζει γαῖα ἐμβριθοῦς πέδου.
Καὶ σπερμάτων ἄπεστιν οὐδὲν, ἐν τ' ἀγροῖς
Κτεάνεσσι, καὶ πυργοῖσιν, ἔνδε θ' ὕδασιν,
Ἔλλαψιν, ἔνδ' οὔρεσιν εὐθηνουμένου
Καρποῖς τε, χρυσῷ, κἀργύρῳ, ἔνδ' αὖ δόμοις
Ῥυδὸν πάρεστι πάντα χλιδαῖσιν φίλα.
Παντᾷ δὲ πλῆθος ἀσπιδηφόρων βρέμει,

Παν-

Moderatur æquum mentis, atque ipsa piæ
Nutritus Aequitatis, & Sophiæ manu,
Alimenta alumnis grata partitur suis.
Eia ergo, Princeps, eia age, & charam adiuua,
Ades mihi protector, & sortis, Deo
Iuuante, vindex; operis in partem veni
Benignus, extremumque propugna malum;
Diuina iußa perfice; annon hæc sapis?
Diuturna quorsum bella tu differs? sine,
Sine, destruendis domibus, irasci ferox.
Munitus armis, proximo insultas tuo;
Pectusque lucens ære, cognatos tuos
Exterret; hastæ cuspis, & gladij, latus
Vtrumque, acuta est, Christianorum tamen
Cruore sudat, inque iaculantem redit;
Tibiæque clamant, sed melos bellum mouet;
Clangore litui proximis cædem indicant;
Pugnaque in, ipsa nauium, & peditum cohors,
Equitumque grata Numini, gratos Deo,
Nulloque scelere conscios vexat viros,
Et illibatas in necem vxores trahit.
O! qui valore, qui manu, atque opibus potes,
Aliquando Martis dissipare nubila
Vsque in paludis littora Acherusiæ,
Diuerte cuneos hostis infensi graues,
Qui me molesto sub iugo afflictam premit,
Immo malorum (nam potes) fundo eripe
Poßessione quique felici, omnium
Sortem antecellis, ipse sceptrorum arbiter,
Et affluentem commodis terram occupas.
Eduliorum nil deest; far, & pecus
Luxuriat agris, piscibus fluuij natant;
Argenteis, aureisque locupletum iuga
Montana rident fructibus; luxu domus
Fulgent amœnæ; vulgus hastatum fremit

 Vbi-

Παντᾷ δ' ὁπλῖται χάλκεοι, ἐς ἀλκὴν θρασεῖς.
Ἱππεῦς δὲ παντᾷ θάρσος ἐν στήθεσσ' ἔχων,
Ἱπποκρότοις πεδίοισιν ἐξέχει ταχύς.
Πρὸς τοῖς στρατηγοὶ ἀσφαλεῖς, μαχήμονες,
Ἄρην πνέοντες, καὶ μάχης δαήμονες
Πάσης, στρατῷ τ' ἐρυμνὸν ἕρκος. τοὺς δ' Ἄναξ
Πέμψαι κατ' ἐχθρῶν. πημονῶν τέλος τάμε.
Τά τ' ἄλλα πολλὰ πρόσθεν ἐκδέξω πτερὰ
Νίκης, πάλιν πείραζε. νικᾷν σ' οὐ ξένον.
Ὁ δ' ἐχθρὸς εἶδε, καὶ πεπείρατο δόρυ,
Ἔγχος τε βληθὲν ΓΑΛΛΙΚΗΣ χειρὸς πάρα,
Ἀρατὸν ὅσον ἕλκος ἐμβάλλει φρεσίν.
Αὐτοῦ βίην ἔδρυψας ὠφρυωμένην,
Οὐχ ἑσπέροις μέρεσιν ἐξαρκουμένους,
Αὐτὴν δ' ἐς Ἄρκτον, Κελτικάς τ' ἐφ' ἑστίας
Διψῶσαν ὠδίνοντος ἀδδεὲς φόνου
Δεινὴν ἀπειλήν. ὡς ἔπος δ' εἰπεῖν, Τοκεῦς
Οἵ σ' ἐξέφυσαν λαμπρὸν εἰς γένος πάλαι,
Αὐτοῖς ὅτ' οὐκ ἦν ὄλβος, ὅσσος νῦν πάρα,
Ἀδρὸς δ' ἐκείνῳ. ἦν γὰρ ἐν ἀκμαῖς νέῳ.
Κόλπων θοῶς ἀπῶσαν ἐξ ἐμῶν πρόσω.
Ἐκ δ' ἐξέλυσαν αἶαν, ἣ Σωτὴρ βροτῶν
Ἔφυ κυηθεὶς, καὶ τραφεὶς ἐκτήσατο,
Ὃν αὐτὸς ἤθηγε μόρον ὠμῶν παρ φίλων,
Νεκρός τ' ἐσῆλθε τύμβον, ὡς θνητοῖς ἔθος.
Ἴθ', ἔγγονε, πρόστηθι. ἦν τις εὐχερὲς
Ἔργον μάτην μηκυνθὲν ἐκτείνει μακρὰν,
Σοφοῖς παρ' ἀνθρώποισιν οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
Τί δ' ἔρριψας; τί δ' ἦλθε δεῖμα; τίς κέαρ
Ἔπληξε; κεῖνον, ὡς ὁρᾷς, ἀάσπετος
Φρύγη κλονεῖ, σπέρχει τε, καὶ φθείρει φρένας.
Ἐφ' οἷς γὰρ ηὖχε, καὶ πεπύργωτο θράσει,
Κεναῖς ἀνοίαις οὔτι παρ καιρὸν, πέσε,
Κακῶς τ' ἐκάμφθη συσταλέντα τῷ χρόνῳ.
Καὶ δὴ μαρανθεὶς γηβόρου νόσου πάρα,
Κεῖται τανυσθεὶς, καὶ παρειμένως στένων,
Τυτθόν τ' ὀνείροις οἷον ἐμπνέων σθένος,

Ὅστις

Vbique vbique miles ad bellum ferox,
Animosque nutriens corde generosos eques
Per perstrepentes calce cornipedum, celer
Agros pererrat: bellicosi quos duces
Agunt, periclis cedere indociles manum,
Martemque spirant, arte pugnandi optima,
Exercitus munimen. hos Princeps, moue
Feros in hostes, cladibus finem adijce.
Iterum experire, sæpe victrici priùs
Indute penna, vincere haud quaquam nouum.
Hastile iactum GALLICA, expertus, manu
Persensit hostis, quanta GALLORVM ferox
Infigat hasta vulnera; inimici truces
Superbientis ipse fregisti impetus,
Hesperia quem non satiat, Arctois plagis,
Et GALLICANIS, impudens, cędem parit.
Vt multa paucis: qui te ab antiquo Patres
Genuere, gentem subiugauerunt feram
Minùs potentes, flore iuuenili potens
Vt quę vigeret. à meo sinu procul
Expulsa subitò est: arua requierunt, quibus
Seruator hominum natus, atque altus necem,
Quam voluit ipse, retulit ab amicis feris,
Tumulumque subijt mortuus, vt homines solent.
Age ergo, facile qui diù differt opus,
Prudentiorum calculo, haud rectè sapit.
An obstupescis? An pauor mentem occupat?
Et terrefecit corda? quem cernis, metus
Ingens mouet, premitque, pectusque enecat,
Nanque vbi superba fronte tollebat caput,
Tempus, locumque præter, insanè furens
Et cecidit, & probauit annorum vices.
Vorante quippe, flaccidus, morbo, iacet
Humi, doletque tristis, expirans leue,
Ceu somniando, robur, & opibus meis

 Lu-

Ὅστις γ᾽ ἐμοῦ πλούτων τε, καὶ τρυφῶν πλέος,
Γαστρὸς, γνάθου τε δοῦλος, ἡδονῶν θ᾽ ὕπο
Ἡσσημένος, τὰ πρόσθ᾽ ἐραστὰ χρήματα,
Καὶ μηχανὴν ἔμπρακτον, ἣν ἤντλει ποτὲ,
Χαλκόν τε, καὶ σίδηρον, Ἄρεως θ᾽ ὅπλα,
Δι᾽ ὧν βροτοὺς ἔκτεινε τηλαυγὴς φόβῳ,
Πάντως ἀπεῖπε, κἀποπλήκτως ἔχθεται,
Νωθρὸς καταργῶν χεῖρας ἀφθόνῳ σχολῇ.
Τῷ καὶ προτέρας ῥέεθρον ἠλλάχθη τύχης
Ὧφθεν τ᾽ ἀεὶ νικῶντες ἐκνικώμενοι,
Πρόσωπά τ᾽ ἐξέστρεψαν ἐκδόντες φυγῇ
Αὐτοὺς, κακοὶ φανέντες, οἱ πρὶν δεξιοί.
Χ᾽ οἱ πρόσθ᾽ ἀκούειν σωφρόνως εἰθισμένοι,
Μύθων ἀμύουσι δεσποτῶν. ἠδ᾽ ἀντίοι
Μίσθην ἐπενθορόντες ἀλλήλοις φόνον
Τεύχουσιν οὐκ ἐπεικτὸν, ἐκ δ᾽ ἀγροὺς πυρὶ
Δηοῦντες, ἁρπάζουσιν οἰκίας φίλων.
Τίς δ᾽ οὖν ὅπλοις πάγχαλκος, ἵππου μυρίας,
Νεῶν ἀμέτρων, ἀλκίμου τ᾽ ἔγχους βραβεὺς,
Λεὼν ἄναλκιν, ἄφιλον, ἐμφύλῳ στάσει,
Ὥς τ᾽ οἶδμα πόντου, ἐμμανὲς κυκώμενον,
Οὐ κηρὶ Θείου τάρβος, οὐ πινθὴρ ἔνι
Κλέους, κρατιστῶν τ᾽ οὐδὲ μικρὸς ἔργων λόγος,
Εὐθύς τε, ῥεῖα, μηδὲ σὺν μακρῷ πόνῳ,
Σφαγῶν ἄτερθ᾽, ἐπειδὰν ἡγεῖται Θεὸς,
Οὐκ ἂν τροπώσαιτ᾽, εὐτυχῶς κλίνας ποτὲ;
Πέφραξο δὴ τεύχεσι, θοῦ ξίφος, θίγε
Λόγχης, βοῆς πᾶν ἐζάνδρωσον πέδον.
Ῥῦσαι μ᾽, ἀμύνου νηλεῶς ἐφθαρμένην.
Θήκας πατρῴας, ἱερὰ, κοινὴν πατρίδα,
Τέχνας προσὰς, τύμβον, ὃν Σωτὴρ ἔδυ,
Ἄτης παρούσης ἐξάγου, ὦ πάντ᾽ ἀγαθὲ,
Ταῖσιν πάρος κόσμηθεν ἀνστήσας δόσεις,
Λαμπρόν τε σ᾽ οὐ λόγοισιν, ἀλλὰ δρωμένοις.
Τοσαῦτ᾽ ἔφη μὲν ΕΛΛΑΣ. ἀμφὶ δ᾽ ὠλέναις
Αὖθις περισφίγξασα νήδυμον τόκον,
Φίλημ᾽ ἔθηκ᾽ ὅσοισι δεύτερον φίλοις.

Παῖς

Luxuque plenus, ſub voluptatis iugo,
Ventris, gulæque ſeruus, heu ! deflet miſer
Iucunda viſa quæ ſibi cunque antea :
Quaſque efficaces ante molitus fuit
Artes, ahenaque arma, ferrumque impotens,
Quibus viros cecidit, obiecto metu,
Renunciauit, odit, & ſegnem otio
In copioſo dexteram planè tenet .
Sic eſt prioris retrò fortunæ ſtatus
Inuerſus, ipſa victa Victoris manus:
Dedere terga, qui fugauerant priùs;
Et quos beatos videras, miſeros vides;
Parere ſoliti, iuſta detrectant ſui
Decreta Domini, corruenteſque inuicem
Promiſcua ſe ſtrage, crudeli, fera,
Et non ferenda conterunt; flammis ſatos
Populantur agros, depeculantur lares
Domeſticorum . Totus ærata nitens
Quis ergo veſte, ratibus innumeris potens,
Equitumque turmis, enſis animoſi arbiter,
Plebem imbecillam, amoris expertem, feris,
Vt inquietum pelagus, agitatam notis,
Quam nec futuri terror, & honoris mouet
Scintilla, nullus operis ac ſermo boni,
Sine cæde, ſubitò, facilè, cùm ducat Deus,
Labore nullo, proſperè in certam fugam
Non vertat ? armis induere, & ſcutum cape,
Accinge gladium, milite haſtato ſolum
Reple, iacentem libera; patriam iuua,
Sedes paternas, diſciplinaſque optimas,
Templa, tumulumque, membra quem Chriſti ſacra
Subiere: Princeps miſeriјs hiſce eripe,
Benignè, dona redde, queis primis fuì
Ornata ſeclis : opere quàm fama refer
Exinde melius nomen. Hæc HELLAS; ſinu
Amplexa puerum, ſermo quem nullus ſatis
Celebrare poſſit, baſia optatis genis

Se-

Παῖς δ' ἰσορρούσης πημοναῖς συνώνους γελῶς.
Ὕβρει τ' Ἀνάσσης κάρτ' ἐποχθήσας τόση,
Οἰκτρὸν στέναξεν ἄλλος ἐκθύμῳ φρενί.
Γοργοῖς ἔπειτ' ὄμμασιν ἀντωπὸν βλέπος
Τοκεῖ προσίσχων, σύν τε θεὶς γλυκὺν γέλων,
Βάζειν ἔοικε ταῦτα φραδμόνως Παιδί.
Θυμῷ πίεσον μῆνιν, ἣν ἐλᾷς Πάτερ.
Μέθες δαφοινὸν ἔγχος, Εὐρώπης τ' ἄπο
Πρὸς Ἀντολὰς ὅρμισον, ἔνθ' ἀνδρηλάτης.
Ἄτην τ' ἄθεσμος λαὸς ὁπλίζει βροτοῖς.
Αὐτὸς σὺ Παιδὸς ἐμπνέοντος δηΐοις
Φόνον, πάθας τ', εἰ καὶ νεογνὰ νηπίῳ
Ἄψη χόλον δύσοργον εἰκαίως πεδᾷ,
Ὁρμῇ προσηγοῦ εὐθρασέστερος φανείς,
Φίλην τ' Ἄνασσαν ἀμφιβὰς λυτήριος
Ὤνησον, ἠδ' ἔκλυσον, ὧν ἔχει κακῶν,
Μέσφ' αὐτὸς ἐς γηαρκὲς αὐξηθεὶς μέτρον
Ἥβης, μένει τε κεχλαδὼς εὐανθέμῳ,
Αὐτὸς τύχης ῥύζαιμι μορσίμου φίλην,
Πρὸς τ' ὄλβον, ὃν κέκτητο πορθμεύσας ξένως,
Καλοῖς πρέπουσαν, καὶ περίβλεπτον κράτη,
Βίου τ' ἐν ἄλμῃ μειδιῶσαν εὐδίῳ,
Εὐδαιμονούσης πολλὰ κομπάσω γάμους,
Τοὺς μοι δίδωσιν ἐκ γένους κλῆρος λαχών.
Ἐμὴ γάρ ἐστι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
Ἔνθεν μόναρχον αἷμα βλαστήσει πέδῳ,
Αἰὲν προσαρκοῦν, ἔτι γηράσκον χρόνοις.
Παιδὸς πρόθυμον ἦτορ ἐξειδὼς Πατήρ,
Ἄνασσαν ἦγε, δεξιούμενος γόνῳ,
Πίστιν λαβὼν τ' ἔδωκε, δεξιάς θ' ὁμοῦ
Ὅρκοις συνῆψαν. Καὶ δὴ εἰργάσθω τόδε
Τοὔργον, προσεῖπε. τοῦ μακρὰν τείνω μάτην;
Ἐμοῖς ὅπλοισιν, οὐδ' ἄτερ βουλῆς Θεοῦ,
Ἐλευθερούσθω γαῖα, τεχνέων τροφός,
Δεινῆς ἀνάγκης, καὶ γενέσθω σύννομος
Τέκνῳ νεογνῷ, τῆσδε Κοιράνῳ χθονός,
Πλέον γ' ἢ τὸ πρόσθεν ΕΛΛΑΣ εὐτυχεστέρα.

Secunda libat. Factus ærumnæ Puer,
Loquentis ore, conſcius, Dominæ probra,
Iniuriaſque tam graues grauiter tulit,
Doloribusque flebili indoluit modo,
Alacrique vultu proximi contra Patris
Intuitus ora, ſuauiter riſum ciet,
Patrique viſus iſta prudenter loqui.
Quam, Genitor, iram mente conceptam foues,
Preme, oro, transfer lanceam homicidam, exili
Procul ad Eoos, hinc ab Europa, ſinus;
Vbi virorum pulſor, & iniquus graues
Hominibus armat populus ærumnas: Minas
Dum ſpiro vindex ore, clademque hoſtium,
Licet tenellis perperam membris liget
Puerilis ætas, corde generoſo potens
Præcede ductor, enſe Reginam tuo
Defenſor, ægris libera afflictam malis,
Donec iuuentæ viuidæ molles vigor
Firmarit artus, robore & vegeto manus
Florens amatæ Virginis ſortem leuet,
In priſtinumque tranſuehat ſtatum, modo
Miraculoſo: tum poteſtate, & bonis
Ornatioris, perque tranquillos dies
Lætæ beatis gloriabor nuptijs,
Quas ominatur generis, ac ſpondet mei
Fortuna: noſtra eſt illa, nec noſtram nego.
Hinc germinabit Regium terris genus,
Stabileque ſemper, ſecla quod nulla obruant.
Infantis alacrem cùm videt mentem Parens,
Prenſamque ducit Imperatricem, & fidem
Dat, accipitque; deinde iurata fide
Iunxere dextras: Fiat hoc; vt quid moras
Necto, inquit, armis (idque conſilio Deûm)
Meis iuuetur artium nutrix Dea,
Fiatque concors Filio nato recèns,
Dominoque terræ illius, & firmum ſtatum
Felicioris HELLAS Imperij probet.

